П'ятниця, 19 вересня 2003 року. № 176 (3176)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хоровод довкола приватизаційного пирога

Ранкове і денне засідання 18 вересня

Проект закону про державну програму приватизації до 2008 року, внесений до парламенту урядом, спричинив значне напруження в сесійному залі. Ліві фракції — комуністи й соціалісти, а також БЮТ вимагали зняти приватизаційну програму з розгляду взагалі. А якщо це питання буде поставлено на голосування — оголосити не заплановану перерву. Лідер комуністів Петро Симоненко заявив, що приватизація стратегічних об'єктів, передбачена урядовою програмою, «зруйнує незалежність України». Лідер соціалістів Олександр Мороз пропонував створити робочу групу, яка доопрацює цей документ. А голова Фонду держмайна Михайло Чечетов наголосив: якщо парламент не прийме нову приватизаційну програму, процес приватизації все одно триватиме. Але за старою програмою, а отже, і зі старими недоліками.

(Закінчення на 2-й стор.).

Не дружити не вигідно

Учора в Ялті розпочався саміт Співдружності незалежних держав під головуванням Президента України Леоніда Кучми. Сьогодні відбудеться основна зустріч глав держав СНД. Їй традиційно передували засідання рад глав урядів і міністрів закордонних справ СНД. На порядку денному: пропозиція Росії направити спостерігачів на майбутні вибори до Держдуми, затвердження Програми підготовки і святкування 60-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні, пропозиція України про проголошення в країнах СНД 26 квітня Міжнародним днем пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф, створення координаційної структури країн СНД з боротьби з незаконною міграцією. Особливий інтерес до нинішнього саміту викликаний запланованим на ньому підписанням документів про створення Єдиного економічного простору України, Росії, Білорусі та Казахстану.

(Закінчення на 2-й стор.).

ТОЧКА ЗОРУ

Сергій ПРАВДЕНКО: Правило «не нашкодь» має стосуватися не лише лікарів, а й державної влади

Уже кілька тижнів у засобах масової інформації під різними кутами зору порушують тему: може чи не може київський міський голова Олександр Омельченко залишатися главою Київміськдержадміністрації, оскільки він досяг 65-літнього віку.

Наш кореспондент звернувся до народного депутата України Сергія ПРАВДЕНКА не лише як до члена парламенту трьох скликань, але передовсім як до давнього, з більш як 35-річним «стажем» киянина, з проханням розповісти, що він думає з цього приводу.

— Ситуація, звичайно, не проста, — сказав Сергій Макарович. — Саме тому й Президент держави, який призначав Олександра Олександровича головою Київміськдержадміністрації, не вирішує її одноосібно, хоча міг би, але вважає за потрібне почути думку Мін'юсту, Конституційного Суду. І це, на мою думку, правильно й демократично.

(Закінчення на 3-й стор.).

ЗНАХІДКИ

ДОМОНГОЛЬСЬКА СЕНСАЦІЯ XXI СТОЛІТТЯ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На київському Подолі — під півтораметровим шаром будівельного сміття — виявлено залишки християнського храму домонгольського періоду! Про споруду немає згадок у давньоруських літописах, тож археологи впевнено називають храм «знахідкою століття». За характером плінфи (тогочасної цегли) та цем'янки (зв'язуючого розчину) фахівці визначили «дату народження» — перша половина XII століття. Збереглися не тільки фундаменти, а й нижні частини стін, які подекуди вже відкопано на півтора метра. І це не межа, адже підлога й досі не проглядає!

(Закінчення на 13-й стор.).

У НОМЕР

Цукор наступає

На Волині розпочався цукровий сезон. До копання солодких коренців приступили південні райони області. Передбачено заготувати їх 700 тисяч тонн, що майже на 100 тисяч більше, ніж торік.

Середня урожайність цукрових буряків очікується близько 200 центнерів з гектара. Синоптики прогнозують ускладнення погодних умов. Тож «солодкі» жнива, схоже, будуть нелегкі.

До речі, Володимир-Волинський цукрозавод уперше за свою піввікову історію буряків не прийматиме, а вироблятиме цукор з тростини, **повідомляє наш власний кореспондент Микола ЯКИМЕНКО.**

Цементний успіх

Кам'янець-Подільський цементний завод випустив мільйонну тонну цементу. Торік кожну п'яту тонну цього будівельного матеріалу в нашій державі було вироблено саме на «Подільському цементі», **повідомила нашому кореспонденту Вірі ШПИЛЬОВІЙ заступник голови райдержадміністрації Людмила Макогонюк.**

Пляма стає небезпечною

На ділянці нафтопроводу «Дружба» в районі села Підполоззя Воловецького району на Закарпатті сталося витікання нафти в річку Латориця. На поверхні води утворилася кілометрова пляма, що рухається за течією річки. **У МінНС відзначають**, що не виключено забруднення поверхневого водозабору міста Чоп. Крім того, річка протікає через міста Свалява і Мукачеве. В усіх містах, що перебувають під загрозою забруднення, постійно контролюють якість води. Головне завдання — не допустити поширення нафти за течією річки Латориця, що також протікає територією Словаччини і входить до басейну Тиси.

Новим головним тренером національної збірної України з футболу призначено заслуженого майстра спорту Олега Блохіна

ПОЛІТИКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Наука на голодному пайку не протримається

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з лауреатом Нобелівської премії, академіком Академії наук Російської Федерації Жоресом Алфьоровим. Було обговорено роль парламентів у створенні бази для розвитку науки, а також питання співпраці вчених двох країн.

«Розвиток економіки нині неможливий без фундаментальних досліджень у галузі високих технологій і подальшого впровадження їх результатів у промисловість. Найбільша цінність наших країн — інтелектуальний потенціал наших народів», — підкреслив Ж. Алфьоров.

Голова Верховної Ради також відзначив стратегічну важливість фундаментальних досліджень і відніс фінансування вітчизняної науки до першочергових проблем, що потребують рішення. Як **повідомили в Інформуправлінні ВР**, Володимир Литвин доручив організувати зустріч керівництва Комітету ВР з питань бюджету й інших профільних комітетів з керівництвом НАН України за участю представників Мінфіну для уточнення показників держбюджету-2004 і приведення їх у відповідність з реальними потребами української науки.

Європейський вибір остаточний і безповоротний

18 вересня розпочався дводенний офіційний візит Голови Верховної Ради України Володимира Литвина до Королівства Бельгія та Королівства Нідерландів. Як **повідомили в Інформаційному управлінні ВР**, учора Володимир Литвин зустрівся з Президентом Європейського парламенту Петом Коксом у Брюсселі. Коментуючи підсумки зустрічі, П. Кокс від імені Європарламенту заявив: «Нам приємно було мати такий відвертий діалог із Головою Верховної Ради України». П. Кокс наголосив, що наступного року ЄС зробить «важливий історичний крок, що змінить його кордони, які просунуться далі на схід». «Ми розвиватимемо нову європейську політику з чітко окресленим східним напрямом, що потребує тіснішої співпраці з новими сусідами», — сказав Президент Європарламенту. П. Кокс висловив занепокоєння станом розслідування в Україні вбивства журналіста Г. Гонгадзе і повідомив журналістам, що він і глава українського парламенту обговорили цю проблему.

У свою черху, В. Литвин зазначив, що відбувся «надзвичайно інтенсивний, насичений і максимально відвертий діалог». «Я вдячний Президентові Європейського парламенту за добре розуміння процесів, які відбуваються в Україні», — сказав В. Литвин. «На мою думку, Президент Європейського парламенту переконаний у тому, що європейський вибір України остаточний і безповоротний, а всі інші зовнішньополітичні кроки України слід розуміти як такі, що підсилюють просування України на шляху євроінтеграції», — наголосив Голова Верховної Ради. Торкаючись «справи Гонгадзе», В. Литвин заявив, що він зацікавлений, щоб у ній було встановлено істину.

У НОМЕР

Фінансовий контроль і порядок

Відносини України з Угорщиною Верховна Рада вважає пріоритетними. Так сказав заступник голови українського парламенту Олександр Зінченко під час зустрічі з президентом Державного аудиторського офісу Угорської Республіки Арпадом Ковачем. На думку Олександра Зінченка, наші країни «можуть зіграти визначну роль у формуванні регіонального співробітництва нової якості». Заступник Голови ВР також відзначив важливість ролі, яку відіграють Аудиторський офіс в Угорщині та Рахункова палата в Україні. Особливо коли йдеться про вміле використання державних коштів.

Аудит державних фінансів та власності є гарантією існування демократичної держави, що керується верховенством права. Як повідомив гість, згідно з Конституцією Угорщини, цю функцію виконує орган фінансового та економічного контролю парламенту Державний аудиторський офіс. І він є найвищим органом державного аудиту. Ефективна нормативна система забезпечує його незалежність.

Яна СТАДІЛЬНА.

Хоровод довкола приватизаційного пирога

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 18 вересня

(Початок на 1-й стор.).

Представник уряду нагадав, що законопроект можна доопрацювати і відредагувати під час підготовки до другого читання. Представники правоцентристських фракцій у своїх виступах зазначали, що приватизаційний процес потребує законодавчого врегулювання, необхідно також посилити контрольну функцію парламенту. А для цього потрібно схвалити нову державну програму приватизації.

Головуючий на сесії Перший заступник Голови Верховної Ради України Геннадій Васильєв переніс розгляд цього питання на вечірнє засідання, а керівників депутатських фракцій та груп запросив на консультації під час перерви. Не пройшов у першому читанні ще один законопроект, безпосередньо пов'язаний з приватизацією, — про Фонд держмайна, за який не голосували опозиційні фракції.

Загалом до порядку денного в день голосування було внесено майже 70 питань. Парламент, зокрема, схвалив постанови про утворення двох тимчасових слідчих комісій: з розслідування трагічної загибелі депутата Тернопільської облради Івана Гавдици та з перевірки додержання вимог законодавства України Міністерством екології під час видачі ліцензій на користування надрами.

Парламент прийняв кілька законів у першому читанні. Зокрема, дві державні програми — про розвиток рибного господарства на 2003—2010 роки та про адаптацію законодавства України до законодавства Європейського союзу. Згідно із законопроектом, виконання програми адаптації вітчизняного законодавства до вимог ЄС здійснюватиметься поетапно. Перший етап розрахований до 2007 року. Адаптація законодавства здійснюватиметься у сферах митного та банківського права, бухгалтерського обліку, податків, інтелектуальної власності, охорони здоров'я, енергетики, транспорту тощо. У першому читанні також прийнято низку законопроектів, визначених урядом як невідкладні: зміни до законів про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технопарків, зміни до деяких законодавчих актів, про охорону інтелектуальної власності, проект закону про дисциплінарний статут митної служби України та інші. У цілому схвалено зміни до закону «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», за яким військові оркестри буде включено до переліку закладів, у яких здійснюється допризовна військова підготовка. Прийнято в цілому також зміни до деяких законів України, якими державний департамент пожежної безпеки виводиться зі складу МВС і підпорядковується МНС.

Відкривши денне засідання, Геннадій Васильєв повідомив, що відбулася зустріч лідерів депутатських фракцій і груп щодо програми приватизації. Вирішено під час великої перерви скликати засідання профільного комітету з питань економічної політики, який і має визначитися, як рухатися далі. А з урахуванням рішення комітету парламент вирішить долю подальшого розгляду державної програми приватизації.

Перший заступник Голови ВР також повідомив про вихід народного депутата Михайла Зубця з депутатської групи «Демократичні ініціативи». На денному засіданні парламент також ратифікував низку міжнародних угод. А от проект закону про визначення Верховною Радою засад внутрішньої та зовнішньої політики України в авторстві лідера соціалістів Олександра Мороза (на його прийняття вже не перший рік наполягають ліві) не набрав необхідної кількості голосів.

Юліана ШЕВЧУК.

Держбюджет–2004: плюси і мінуси

Денне засідання 17 вересня

Перший віце-прем'єр, Міністр фінансів Микола Азаров подав Верховній Раді проект закону «Про Державний бюджет України на 2004 рік».

Бюджет сформовано, сказав доповідач, на принципово нових засадах, які є продовженням урядової політики підвищення якості життя населення.

Плюси

Доходи зростуть на 9,3 відсотка, або на 6,4 млрд. грн. Видатки заплановано в сумі 61,5 млрд. грн., або на 6 відсотків більше, ніж у 2003 році.

На освіту, охорону здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, духовний та фізичний розвиток витрати становитимуть 52,1 відсотка зведеного бюджету, або на 4 млрд. грн. більше, ніж нинішнього року.

Головне досягнення — бюджет гарантує мінімальну заробітну плату у розмірі 237 грн., для чого державна скарбниця виділяє 2,3 млрд. грн.

Краще стане військовикам — оборонці одержать на 1 млрд. грн. більше порівняно з цьогорічним держбюджетом.

Мінуси

На них наголосили у співдоповіді голова Комітету ВР з питань бюджету Петро Порошенко та народні обранці у виступах.

Дефіцит держбюджету-2004 плановано у розмірі 2,4 млрд. грн., або 0,9 відсотків ВВП.

Необхідно виплатити 13 мільярдів грн. боргу.

Держава має намір позичити 9,1 мільярда гривень, у тому числі за рахунок зовнішніх джерел — 4,6 млрд. грн., внутрішніх — 4,5 млрд. грн.

У цілому оцінюючи проект головного фінансового документа країни, народні депутати висловили переконання, що у Верховної Ради та уряду достатньо «політичної волі, щоб на перше та друге читання підготувати узгоджений, реальний державний бюджет на 2004 рік».

Як зазначив Голова ВР Володимир Литвин, парламентарії прагнутимуть, щоб перше читання відбулося не пізніше 20 жовтня, що відповідає Бюджетному кодексу.

Анатолій КАРАСЬ.

Не дружити не вигідно

(Початок на 1-й стор.)

Тема СНД у Москві не головна, навіть тоді, коли в Криму на саміті перебуває російський президент. У будь-якому разі, московський істеблішмент суціль орієнтований на Захід. Наприклад, в інтерв'ю кореспондентові «ГУ» в Москві, міністр культури Росії наш земляк Михайло Швидкой заявив: «Я відвертий західник і слов'янофільства у мене ні на гріш».

Кремлівські аналітики, коментуючи підготовку до створення єдиного економічного простору (ЄЕП), не вдаються до деталей цього міжнародного проекту.

Чиновники уряду Касьянова давно прорахували, що ЄЕП не вигідний для Росії, тому що основний російський експорт — це енергоносії, які вигідно продавати за нинішніми правилами. Схвалення на «ратифікацію» угоди стосовно ЄЕП, яке прийняв уряд РФ, як заявив кореспондентові «ГУ» чиновник російського МЗС, що побажав залишитися неназваним, «вибито Кремлем важким кийком: «Оточення Путіна втратить мільярди доларів, розв'язуючи свої геополітичні проблеми на пострадянському просторі».

Напередодні майбутніх президентських виборів, які мають відбутися 2004 року, російські політтехнологи багато роблять, щоб справити враження на друзів і недругів Москви. Нині Росія приваблива для іноземних інвестицій, вона має величезне зростання ВВП, російські стратегічні бомбардувальники літають до району Індійського океану на військові навчання. А кремлівський політтехнолог Глєб Павловський патетично заявив, що Володимир Путін позбавив Росію олігархів і виконав свою головну обіцянку — зміцнив російську державність.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (УНІАН).

Інакше кажучи, у Москві можна почути, що «не дружити з Москвою не вигідно і небезпечно».

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

На знімку: президенти України і Росії в Ялті.

Нові пропозиції

Лідери фракцій парламентської більшості підготували нові пропозиції до третього варіанта законопроекту про внесення змін до Конституції, який нині перебуває на розгляді у Конституційному Суді України. Про це в інтерв'ю журналістам повідомив координатор парламентської більшості Степан Гавриш. За його словами, згідно з цими пропозиціями вибори Президента України мають відбутися 2004 року в парламенті. А вибори до Верховної Ради пройдуть у середині жовтня 2007 року на пропорційній основі (за списками партій та блоків).

С. Гавриш повідомив, що під цими поправками до законопроекту вже підписалося більш як 150 народних депутатів. Ініціаторами цих змін виступили керівники фракцій, що входять до парламентської більшості. Він також зазначив, що «більшовики» поінформували про ці пропозиції Президента України Леоніда Кучму, і глава держави «жодних застережень не висловив». За словами С. Гавриша, «більшовики» ознайомили з новими запропонованими змінами до Конституції і комуністів. «Вони не заперечують проти таких змін, але не підписуватимуться під ними», — сказав координатор більшості.

Юліана ШЕВЧУК.

Відміна пільг ветеранам — неповага до живих і загиблих

Відкритий лист до Прем’єр-міністра України В. Януковича

Шановний Вікторе Федоровичу!

Звернутися до Вас спонукали численні листи ветеранських організацій, пенсіонерів та інвалідів стосовно намірів уряду замінити передбачені їм українським законодавством пільги на адресну допомогу.

Ветерани війни та праці з тривогою сприймають ці наміри як черговий наступ влади на їхні конституційні права. Вважають, що в період постійного зростання цін і тарифів на товари першої необхідності, житлово-комунальні та інші послуги заміна або відміна пільг є не тільки неприпустимою, а й аморальною.

Обурення викликає й той факт, що зазначена акція здійснюється напередодні відзначення 60-річчя визволення України від гітлерівської Німеччини. Позбавлення пільг учасників цієї Перемоги — неповага до живих і загиблих.

Постанова Верховної Ради України від 6 березня 2003 р. та Указ Президента України від 26 березня 2003 р., що стосуються підготовки і відзначення 60-річчя Перемоги, спрямовані, передусім, на посилення соціального захисту ветеранів війни й учасників трудового фронту. А заміна пільг адресною допомогою не тільки не посилить соціальний захист, а навпаки, погіршить.

Йдеться про людей, котрим під 80 і більше років. Єдине джерело життєзабезпечення яких — пенсії та пільги.

Тому вважаємо:

По-перше. Відміна або заміна системи пільг у період, коли розмір пенсії становить лише половину розміру прожиткового мінімуму, є передчасною. Пільги та компенсації мають бути збережені особам, які підпадають під дію законів України, зокрема «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

По-друге. Позбавлення ветеранів заслужених пільг у переддень 60-річчя Перемоги є антигуманним актом, приниженням і образою вчорашніх солдатів.

По-третє. Якщо й замінювати пільги адресною допомогою, то лише за умови гарантії, що вона сприятиме поліпшенню соціального захисту людей.

У зв’язку з наведеним просимо Вас, шановний Вікторе Федоровичу, дати відповідні доручення розробникам законопроекту про Державний бюджет України на 2004 рік з тим, щоб відшукати можливість збереження визначених законодавством пільг для ветеранів, пенсіонерів та інвалідів, принаймні до підвищення середнього розміру пенсії до рівня прожиткового мінімуму.

За будь-яких обставин має бути забезпечене торжество положень Конституції України та рішень Конституційного Суду України про недопустимість прийняття таких законів або рішень, які звужують права громадян на соціальний захист та погіршують їхній життєвий рівень.

Сподіваємося, що наші пропозиції знайдуть розуміння і підтримку уряду.

**З повагою,
Петро ЦИБЕНКО,
голова Комітету ВР у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів;
Іван ГЕРАСИМОВ,
голова ради Організації ветеранів України, заступник голови Комітету ВР у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів.**

Правило «не нашкодь» має стосуватися не лише лікарів, а й державної влади

ТОЧКА ЗОРУ

(Початок на 1-й стор.).

— А яка ваша особиста думка з цього приводу? Саме як киянина?

— Думка про це у мене, звісно, є. І саме як киянина, бо я не претендую на те, щоб її комусь нав’язувати. Вона полягає в тому, що ми, кияни, вже двічі обирали Олександра Олександровича Омельченка міським головою. Тобто він двічі перемагав своїх опонентів на виборах. Отже, ми, кияни, йому довіряємо, бо бачимо його роботу. І хоча Закон «Про державну службу» вимагає, щоб держслужбовець після досягнення 65-річного віку залишав посаду, але стосується це, переконаний, саме тих держслужбовців, які не проходять горнило виборів, тобто призначаються і звільняються з посад суто чиновницьких, хоча б і державного рівня.

У Києві ситуація якісно інша. Ми, кияни, довірили посаду міського голови Олександрові Омельченку, ми своїми голосами найняли його саме на цю роботу, віддавши йому перевагу з-поміж інших претендентів. Тобто насамперед його призначили сотні тисяч людей. А державна влада, в особі Президента, саме рахуючись із волею цих сотень тисяч людей, просто підкріпляє думку виборців, надаючи обраній киянами особі права голови міської держадміністрації. Для того, щоб ця людина мала можливості працювати ефективніше. Робить це державна влада, рахуючись із думкою нас, киян. І правильно. Бо заводити у столиці двовладдя — зовсім ні до чого. Кияни на це добро не давали.

Тому, у моєму розумінні, звільнення у зв’язку з досягненням відповідного віку міністрів чи послів — то одна ситуація, а для голови Київміськдержадміністрації вона якісно інша. Бо в інтересах киян найнята ними шляхом виборів особа має працювати ефективно. І держава повинна цьому сприяти. Думаю, саме тому Президент держави і хоче знати з цього приводу думки різних поважних установ.

Давайте розглянемо й іншу, гіпотетичну ситуацію. За посаду київського міського голови вступає у виборче змагання, скажімо, 67-річна людина. Кияни дуже її поважають, вірять їй. І переважна їх більшість хоче бачити саме цю людину міським головою.

Але цій же людині кияни змушені сказати: вибачте, ми хотіли б бачити вас на чолі міста, але ж вас не можуть призначити головою міськдержадміністрації. Тому ми оберемо іншого, менш достойного, але молодшого. Нам не хочеться цього робити, але мусимо, бо не хочемо двовладдя у столиці. Що ж є в результаті? Нерівність шансів, недемократичність, нав’язування кандидата... кваліфікуйте, як знаєте, але мені як киянину це не подобається навіть гіпотетично.

Отож моя думка однозначна: Олександр Омельченко має залишатися головою Київміськдержадміністрації доти, доки ми, кияни, обираємо його міським головою нашого міста. І ми добре знаємо, чому це робимо. Побувайте в обласних центрах України, подивіться, в якому вони стані, і все буде зрозуміло. Думаю, правило «не нашкодь» має стосуватися не лише лікарів, а й державної влади. Президент не поспішає. І це — грамотно.

Звісно, я нікому не нав’язую і не можу нав’язати свою думку. А суперечностей у нашому законодавстві, на жаль, є стільки, що ще працювати й працювати.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Премії ім. М. Коцюбинського вручено в Чернігівській облдержадміністрації поетесі Світлані Короненко, літературознавцеві Михайлині Коцюбинській, прозаїкові Петру Дідовичу.

На знімку: голова Чернігівської облдержадміністрації Валентин Мельничук (у центрі) з лауреатами премії Світланою Короненко (ліворуч), Михайлиною Коцюбинською та Петром Дідовичем.

ЗАКОНоДАВець

Дві пенсії?! А чому б і ні?

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила Закон України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що в Україні запроваджується трирівнева система пенсійного забезпечення.

Перший рівень становить солідарна система загальнообов’язкового державного пенсійного страхування. Вона грунтується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду. Тобто це те, що маємо нині, коли вираховують з наших зарплат, доходів і виплачують усім, хто отримав право на пенсійне забезпечення.

Другий рівень — накопичувальна система загальнообов’язкового державного пенсійного страхування. Вона грунтується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді, який створюється за рахунок страхових внесків застрахованих осіб для оплати довічних пенсій або одноразових виплат. Себто нас обов’язково страхують і зобов’язують робити внески.

Третій рівень — система недержавного пенсійного забезпечення, яка грунтується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об’єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання з них громадянами пенсійних виплат (заодно парламент прийняв Закон «Про недержавне пенсійне забезпечення», відповідно до якого і здійснюватимуться пенсійні виплати з недержавних пенсійних фондів).

Встановлено, що **громадяни України можуть бути учасниками та отримувати пенсійні виплати одночасно з різних рівнів системи пенсійного забезпечення.** При цьому обов’язковість участі або обмеження участі громадян у відповідних рівнях системи пенсійного забезпечення та отримання пенсійних виплат встановлюються законами з питань пенсійного забезпечення.

Одним із принципів загальнообов’язкового державного пенсійного страхування закон визначає диференціацію розмірів пенсій залежно від двох моментів: 1) тривалості страхового стажу та 2) розміру заробітної плати (доходу). Звідси й матимете уявлення про розмір майбутньої пенсії.

Зауважте й інше: традиційний для нас показник трудовий стаж — це не одне й те саме, що страховий стаж. Страховим визнається період (строк), протягом якого особа підлягала державному соціальному страхуванню і сплачувала (або за неї сплачували) збір на обов’язкове державне пенсійне страхування згідно із законодавством, що діяло раніше, та/або підлягає загальнообов’язковому державному пенсійному страхуванню згідно із цим законом і сплачує страхові внески.

Скільки платитимуть? Відповідно до нового закону, пенсії та інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом. (Коли зважити, що законодавець затвердив на 2003 рік прожитковий мінімум на одну особу у розмірі 342 гривень на місяць, то це вже не так мало).

Закон надає право на отримання пенсій та соціальних послуг із солідарної системи двом категоріям громадян:

1) пенсіонерам, яким до дня набрання чинності цим законом уже було призначено пенсію відповідно до Закону «Про пенсійне забезпечення» (крім соціальних пенсій) або щомісячне довічне грошове утримання за іншими законодавчими актами (за умови, якщо вони (у певних випадках — члени їхніх сімей) не отримують пенсію (щомісячне довічне грошове утримання) з інших джерел).

2) громадяни України, які застраховані згідно із цим законом та досягли встановленого пенсійного віку чи визнані інвалідами і мають необхідний для призначення відповідного виду пенсії страховий стаж (у разі смерті цих осіб — відповідні члени їхніх сімей);

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що відповідно до цього закону за солідарною системою з Пенсійного фонду виплачуватимуться такі види пенсійних виплат:

1) пенсія за віком;

2) пенсія у зв’язку з інвалідністю внаслідок загального захворювання (у т. ч. каліцтва, не пов’язаного з роботою, інвалідності з дитинства);

3) пенсія у зв’язку з втратою годувальника.

Крім того, у солідарній системі надаються певні соціальні послуги, зокрема допомога на поховання пенсіонера.

За рахунок коштів Накопичувального фонду, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках, можна буде отримувати такі пенсійні виплати:

1) довічну пенсію з установленим періодом;

2) довічну обумовлену пенсію;

3) довічну пенсію подружжя;

4) одноразову виплату.

Довічна пенсія — це пенсійна виплата, сума якої визначається в договорі страхування довічної пенсії та сплачується у визначеному законом порядку застрахованій особі після досягнення нею пенсійного віку або членам її сім’ї чи спадкоємцям.

ДЛЯ ДОВІДКИ: цей закон ухвалено парламентом 9 липня 2003 р. Він набирає чинності з 1 січня 2004 р. (деякі його положення — з іншого часу). З повним його текстом можна ознайомитися у «Голосі України» за 22 серпня ц. р. Про деякі інші положення закону читайте в наступних випусках «ЗАКОНоДАВця».

Микола МЕЛЬНИК,
доктор юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:
«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності».

Анатолій БЕНЬ,
оглядач «Голосу України».

Суперечка навколо гречки

ПРОГНОЗИ

На Вінниччині вже намолочено більш як десять тисяч тонн гречки. І це приблизно з половини площ. Як стверджують фахівці, гречаних круп у нинішньому році буде вдосталь.

Протягом двох останніх років на гречку особливо зріс попит. Саме тому в області за цей час розширили гречані площі. Та й вродила ця культура непогано — у середньому виходить на круг по 11 центнерів. У кількох районах цей показник значно вищий: у Тростянецькому, наприклад, збирають з гектара по 18 центнерів, Барському і Козятинському — по 17. Тільки б погода дала змогу скосити й змолотити. Бо гречка — культура надто вибаглива, дуже боїться дощів, від надмірної вологи її стебла чорніють на очах. У названих районах тому й мають чим похвалитися, бо зуміли «спіймати» погожі дні...

Не менше, ніж хлібороби, цікавляться гречкою підприємці. Щоправда, чимало з них, на думку генерального директора обласного підприємства ДАК «Хліб України» Геннадія Дубенкова, не зовсім об'єктивно прогнозують ситуацію на ринку гречаних круп. Мабуть, все ще залишаються під враженням недавньої цінової ейфорії, коли вартість гречки сягала п'яти, а то й більше гривень за кілограм. Гречані крупи з нового врожаю коштуватимуть не більш як півтори гривні за кілограм, — вважає Г. Дубенков.

Буде гречка — стихнуть навколо неї суперечки. Кашу й суп, як це було до подорожчання круп, знову стануть готувати частіше.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Благодійний фонд без блага

ШАХРАЙСТВО

Керівництво благодійного фонду підозрюють у продовженні «славних» традицій «пірамідобудування».

У Кіровограді правоохоронці затримали за підозрою у шахрайстві представників благодійного фонду «Аврора». За попередніми даними, вони втягнули до своєї організації кілька десятків громадян.

На Кіровоградщину «благодійники» прибули на початку цього року, перед тим відзначившись так само у Криму, на Херсонщині та Миколаївщині. Новою стала хіба що назва фонду — «Інгул» вони змінили на «Аврору». Суть діяльності полягала в агітуванні на вступ до фонду. Членство коштувало 2,5 тисячі доларів благодійного внеску. За словами організаторів, ці кошти призначалися, зокрема, на допомогу дітям працівників органів внутрішніх справ, які загинули, виконуючи службові обов'язки. Крім того, керівники «Аврори» стверджували, що у разі залучення до фонду нових членів можна отримати спочатку 300 доларів, а згодом — ще більшу суму за кожного нового члена і таким чином «заробити» 50 тисяч доларів...

Правоохоронці (а у викритті цього благодійного фонду брали участь працівники прокуратури, УСБУ та УБОЗ УМВС України в Кіровоградській області) провели слідчо-оперативні заходи і задокументували протиправні дії працівників благодійного фонду «Аврора». На підставі цього порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого частиною 4 статті 190 Кримінального кодексу України — шахрайство в особливо великих розмірах організованою групою. П'ятьох керівників благодійного фонду заарештовано.

**Володимир ПОЛІЩУК,
старший інспектор ЦГЗ УМВС України в Кіровоградській області.**

ФОТОФАКТ

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

Комп'ютерні системи та мережі, засоби зв'язку і телекомунікації, копіювальна та офісна техніка було представлено на Восьмій міжнародній виставці «Комп'ютер-Банк-Офіс 2003», що відбулася в Одесі.

Гроші є, темпів нема

ГОТУЙ САНИ

Темпи відновлення водопровідно-каналізаційного господарства у Суходольську викликають тривогу не лише в населення. До роботи у зимових умовах підготовано на сьогодні лише 75 відсотків котелень. У місті поновлено нормальне водопостачання і водовідвід, здійснено ремонт і заміну водопровідно-каналізаційних мереж житлових будинків, що опинилися у вогнищі спалаху гепатиту. Але голова Луганської облдержадміністрації Олександр Єфремов вважає вкрай низькими темпи використання коштів, призначених для ліквідації надзвичайної ситуації в Суходольську. З двох мільйонів гривень, наданих з резервного державного фонду, засвоєно лише 900 тис. грн. Одне слово, спочатку стояла проблема грошей, нині — їх використання.

За останніми даними, на стаціонарному лікуванні в Суходольську перебуває п'ять осіб. Загалом гепатит було підтверджено в 769 городян.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Міністерство освіти і науки рекомендує...

Побачило світ друге — доповнене і перероблене — видання книги Олександра Бєлякова «Екологічна проблематика в засобах масової інформації». Автор — кандидат філологічних наук, доцент Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка — аналізує приклади з преси, пропонує поетапну схему створення екологічного матеріалу у формі 15 оригінальних кроків, де подаються рекомендації стосовно термінології, джерел та методів пошуку інформації, особливостей співпраці з науковцями тощо. Книга також містить принципово новий розділ «Екологічні паблік рилейшнз і реклама». Видання здійснено за фінансової підтримки проекту «Громадянська освіта» й призначене для безплатного поширення серед університетів та бібліотек. Це перший вітчизняний навчальний посібник з екологічної журналістики, затверджений Міністерством освіти та науки України.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

ТРИВОГА

Убивці серед нас

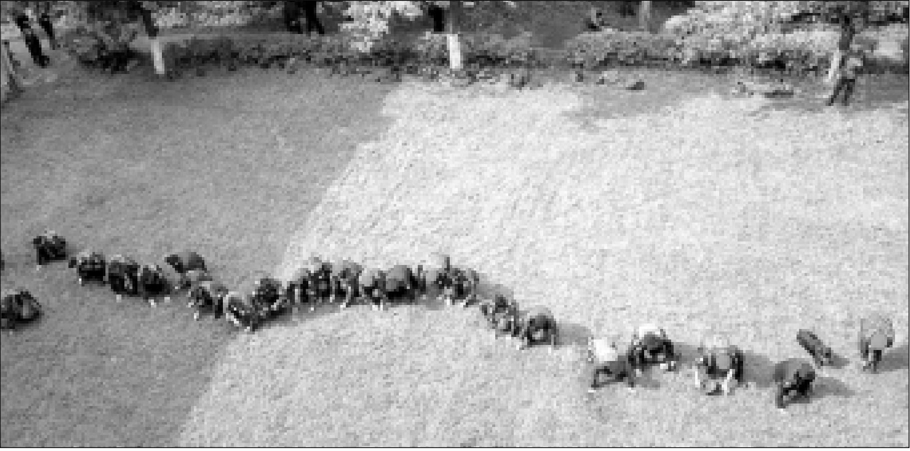

Фото Віталія ГРАБАРА (УНІАН).

На подвір'ї львівської школи № 70 убито двох працівників міліції. Мешканці міста в тривозі: вулицями ходять озброєні зловмисники.

Від вогнепальної зброї загинули 43-річний начальник відділу швидкого реагування та проведення операцій спецпідрозділу «Сокіл» підполковник Андрій Орєхов та 22-річний помічник оперуповноваженого Богдан Місько. До правоохоронців надійшла оперативна інформація, що в районі Кривчиць, де сталася трагедія, бачили підозрюваного в розбійних нападах у Західній Україні Артура С. Спеціальні групи УМВСУ виїхали до мікрорайону. Перед ними було поставлено завдання надати інформацію про перебування зловмисників.

Працівники міліції, котрі загинули, були в цивільному, без бронежилетів. Припускають, що вони побачили підозрюваних — двох чоловіків і жінку — на подвір'ї школи і наблизилися до них. Наряди міліції, що були неподалік, вмить прибули на місце події, але за вбивцями й слід прохолов...

Нині місто патрулюють посилені наряди міліції.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

На знімку: військовослужбовці МВС шукають стріляні гільзи на місці вбивства міліціонерів.

Жахлива випадковість

Днями в Шевченківському районі столиці розігралася страшна трагедія. На вулиці О. Теліги 32-річна жінка, що недавно стала матір'ю, переходила дорогу з візком, у якому мирно посапував синок. Підходячи до «зебри», вона зненацька оступилася і підвернула ногу. У цей момент візок вислизнув з її рук, виїхав на проїзну частину дороги і потрапив під задні колеса КамАЗа з причепом. Малюк, якому було трохи більше місяця, загинув. Його мама — в шоковому стані. Водій, який вчинив наїзд, з місця пригоди втік.

Прохання до всіх, хто став свідком події або володіє якоюсь інформацією про водія КамАЗа, телефонувати за номерами: 212-99-90 чи «02».

**Марина КОТЕНКО,
ЦГЗ ГУМВД України в Києві.**

АЛЬТЕРНАТИВА

Орієнтир — експорт

У Березному на Рівненщині, в місцевому держлісгоспі, став до ладу цех із виготовлення столярних щитів. За сировину слугуватимуть відходи від основного виробництва, які раніше спалювали. За словами генерального директора державного лісогосподарського об'єднання «Рівнеліс» Володимира Грицайчука, очікуваний рівень рентабельності нового цеху — 50—60 відсотків, обсяг виробництва продукції — 2,5 мільйона гривень на рік. Нове виробництво дало роботу тридцятьом працівникам. Столярні щити виготовлятимуть і на експорт.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування і працівники секретаріату комітету висловлюють глибоке співчуття старшому консультанту секретаріату комітету ШКУРІНІЙ Лідії Борисівні у зв'язку з великою втратою — смертю її матері

Раїси Петрівни.

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування і працівники секретаріату комітету глибоко сумують з приводу передчасної смерті колишнього завідуючого секретаріатом комітету

**ВОРОНІНА
Юрія Миколайовича**

та висловлюють співчуття сім'ї, рідним та близьким покійного.

Долю кредиту вирішать у Дубаї?

Голова Національного банку України Сергій Тігіпко 20—21 вересня візьме участь у щорічних зборах керуючих Міжнародного валютного фонду і Світового банку в Дубаї (Об'єднані Арабські Емірати). Він проведе переговори з директором Другого європейського департаменту МВФ Джоном Одлінгом-Смі та з другим заступником міністра фінансів США Ненсі Лі. **Як повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, наприкінці вересня — початку жовтня до Києва прибуде місія МВФ для продовження переговорів щодо підготовки програми «упереджувальний» стенд-бай. Спочатку Рада директорів МВФ планувала розглянути можливість затвердження для України цієї програми, у рамках якої наша країна може скористатися коштами у розмірі 514,5 млн. дол., наприкінці серпня, однак перенесла це питання на пізніший термін. Як повідомлялося, С. Тігіпко наприкінці серпня заявив про готовність Нацбанку цілком погасити борг МВФ у розмірі 1,8 млрд. дол. до кінця 2003 року (поточний графік погашення боргу фонду розтягнутий до 2009 року).

Наш день у Бундестазі

«Я маю на меті організувати і провести у Бундестазі День України. Переговори щодо цього тривають», — заявила член Будестагу, голова групи з міжпарламентських зв'язків з Україною Єлена Гофман під час зустрічі з главою парламентської групи дружби «Україна—ФРН» Василем Онопенком. Пані Гофман уперше приїхала в Україну і привезла пропозиції з кількох конкретних проектів співробітництва на рівні груп. Цьому візиту передував обмін листами із запропонованими напрямами для співпраці. «Ми повинні бути готові, що багато роботи доведеться вести на папері, оскільки бюджет Бундестагу передбачає лише один візит на рівні груп міжпарламентських зв'язків протягом чотирьох років», — зауважила пані Гофман. І один візит — у відповідь. Та попри це співробітництво може бути досить плідним, особливо якщо до нього залучити представників регіонів, різні фонди та організації.

Як зауважив Василь Онопенко, українські законодавці зацікавлені в тому, щоб перейняти досвід Німеччини. Він подякував за допомогу в адаптації нашого законодавства до європейських норм. Про інтерес, який українські депутати виявляють до співробітництва з німецькими колегами, свідчить хоча б той факт, що в міжпарламентській групі «Україна—ФРН» більш як 100 осіб. Це трохи менше, ніж у подібній групі «Україна—Росія».

Наталя ОНИЩУК.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Індонезійський суд виніс вирок ще одному обвинуваченому в організації теракту на Балі. 33-літнього Алі Імрона визнано винним у плануванні злочину, в результаті якого 12 жовтня 2002 року загинуло більш як 200 осіб. Сам Імрон **(на знімку — в центрі)** спокійно вислухав обвинувальний вирок, який судді зачитували протягом трьох годин. Раніше у справі про вибух на Балі індонезійський суд присудив до страти двох інших обвинувачених, у тім числі і брата Алі Імрона Амрозі. Тим часом через погрозу нового теракту вчора в столиці Індонезії було евакуйовано сотні людей з будинку Національного банку.

Прогресу в справі Гонгадзе так і не дочекалися

Італія, що головує в Європейському союзі, звернулася до України з заявою. У документі йдеться про розслідування убивства журналіста Георгія Гонгадзе, майбутніх виборах Президента України, а також про політичну реформу в Україні. **Як передають «Українські новини»**, Євросоюз висловлює стурбованість відсутністю прогресу в розслідуванні справи Гонгадзе. При цьому в заяві зазначено, що за минулі три роки кількість вбитих і тих, що зазнали нападів, українських журналістів зросла.

Як випливає з документа, на саміті Україна—ЕС, що відбудеться 7—8 жовтня в Ялті, представники Євросоюзу мають намір обговорити реформи перебіг політичної реформи в Україні, а також ситуацію з українськими ЗМІ. Очікується, що сторони обговорять і спільний план дій на найближчі 4—5 років.

Слухання перенесено

Судові слухання за участю присяжних у Сан-Франциско у справі Павла Лазаренка розпочнуться 12 лютого 2004 року. Таке рішення було прийнято минулої середи під час досудового слухання у цій справі. Раніше повідомлялося, що судові слухання у справі Лазаренка розпочнуться у жовтні 2003 року.

Як **стверджує «Українська правда»,** наступне досудове слухання відбудеться 31 жовтня. До цієї дати плановано завершити допити свідків в Україні й за кордоном і з боку обвинувачення, і з боку захисту.

Група американських юристів, що наступного тижня вилітає до Києва, розпочне допити 29 вересня. Раніше планувалося, що експерти вилетять в Україну 22-го і 24 вересня вже почнуть допити.

Посол застеріг від необачних кроків

Входження України до Єдиного економічного простору з Росією, Білоруссю і Казахстаном не повною мірою відповідає її інтересам — таку думку висловив учора на прес-конференції посол США в Україні Джон Хербст. Він зазначив, що постає запитання: допоможе це або, навпаки, заважатиме Україні приєднатися до різних міжнародних організацій? Водночас Хербст зазначив, що рішення Україна повинна прийняти самостійно. «Природно, це має вирішити уряд України, які кроки їй здійснити, щоб увійти до ЄЕП. Але, гадаю, потрібно уважно подивитися на наслідки цих кроків і чи кореспондуються вони з прагненням України інтегруватися до євроатлантичного співтовариства. Бо в інтересах України — не робити таких кроків, які ускладнювали б цю інтеграцію», — підкреслив посол. Він нагадав також, що США підтримують євроатлантичні прагнення України та її вступ до Світової організації торгівлі.

Чилійські візи видаватимуть у Києві

Відтепер візу до Республіки Чилі можна буде оформити у Києві. Учора Почесному консулу Чилі в Україні, президенту холдингової компанії «Київміськбуд» Володимиру Поляченку було делеговано нові повноваження. Заради цієї події до Києва приїхав Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Чилі в Росії і за сумісництвом в Україні Пабло Кабрера. А приурочено інавгурацію до 193-ї річниці незалежності країни. Учора Володимир Поляченко видав дві перші візи, а також легалізував шлюб українки та чилійця. Бо отримав повноваження підтверджувати документи, що мають стосунок до Чилі.

Як заявив під час прес-конференції пан Пабло Кабрера, сьогодні відносини між Україною та Чилі розширилися, і свідчення тому — нинішня подія. «Проте, — зауважив пан Кабрера, — досі бракує договірно-правової бази, яка визначала б чіткі, зрозумілі правила співробітництва. Тож потрібно вже найближчим часом підписати низку угод і виробити механізми їх реалізації». «На мою думку, сьогодні Україні корисніше вивчати досвід не США чи Франції, чия державність формувалася сотні років, а Чилі». Ця країна порівняно молода, проте стабільна, з великим потенціалом і високим рівнем розвитку економіки. «Чилі має й інший досвід. Події 30-річної давності багато чому нас навчили, у тому числі й цінувати демократичні здобутки», — зауважив пан посол. Щодо можливих напрямів співробітництва, то, на думку посла, у країнах, що розвиваються, великі перспективи має сфера послуг. Цікавить Чилі й український досвід у науково-технологічній галузі. Стосовно того, що зроблено, то, як повідомив Володимир Поляченко, в основу нашої пенсійної реформи лягли головні принципи чилійської системи пенсійного забезпечення.

На думку Володимира Поляченка, одним із можливих напрямів співробітництва може бути туризм. Україну та Чилі відділяє велика відстань. Проте для любителів екзотики відстань — не перешкода. А щодо екзотики, то в Чилі її не бракує. Приміром, у чилійській Місячній долині можна побачити майже місячний ландшафт. Пустеля Атакама — найпосушливіша частина Землі. Чилійська Патагонія, з екологічної точки зору, найчистіше місце на планеті. Крім того, Чилі — єдина країна, що організовує тури до Антарктиди та острова Пасхи.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Оттава*

Затримано наше судно

Судно «Макіївка», що належить компанії «Торговий флот Донбасу» затримане в Канаді. Про це з посиланням на слова Міністра транспорту України Георгія Кірпи повідомляють «Українські новини». «Вживаємо заходів, щоб урятувати», — заявив Г. Кірпа. Раніше джерело, яке побажало залишитися неназваним, повідомило, що це судно було затримано в Канаді ще наприкінці серпня. Про причини затримки інформації не надходило.

■ *Токіо*

Вирок підтверджено

Токійський суд залишив у силі смертний вирок одному з високопоставлених членів секти «Аум Сенрікьо». Він був раніше засуджений за два убивства, а також будівництво лабораторії для масового виробництва нерво-во-паралітичного газу і його використання.

■ *Стокгольм*

Невинен?

Імовірний убивця міністра закордонних справ Швеції Анни Лінд заявив про свою невинність. Як повідомлялося, міністра закордонних справ Швеції було вбито в одному з універмагів Стокгольма 10 вересня.

■ *Рамалла*

Арафат хоче стати мучеником

Лідер Палестинської автономії Ясір Арафат заявив, що готовий умерти «мучеником», однак у разі, якщо ізраїльтяни спробують його депортувати, він захищатиме себе з допомогою кулемета. «Я палестинський солдат... Я застосую мою зброю для захисту не тільки себе, а й кожної палестинської дитини, жінки і чоловіка, і для захисту існування Палестини», — сказав Арафат журналістам, вказавши на кулемет, що лежав на підлозі поруч з його кріслом у резиденції на Західному березі річки Йордан.

■ *Москва*

ЧФ Севастополь не залишить

Володимир Путін підписав документ про створення пункту базування Чорноморського флоту (ЧФ) у Новоросійську. Про це президент повідомив журналістам по закінченні наради в Єйську. «Це зовсім не означає, що ми залишатимемо основну базу Чорноморського флоту в Севастополі», — уточнив російський президент.

■ *Кабул*

Герострата зміщено

У Кабулі зміщено зі своєї посади главу служби безпеки афганської столиці Басира Саланги. Два тижні тому Саланги наказав знести близько 30 будинків у центрі Кабулу, як думають, для будівництва в цьому районі резиденцій вищих урядових чиновників. Цей інцидент викликав протести представників ООН, після чого афганський лідер Хамід Карзай розпорядився про проведення розслідування.

■ *Вашингтон*

Чекаючи на Ізабель

США готуються до боротьби зі стихією. У зв'язку з наближенням урагану Ізабель у четвер всі урядові заклади у Вашингтоні було закрито. Керівництво міністерства оборони США через небезпеку, що насувається, переводить військову техніку в безпечні райони.

Джордж Буш **(на знімку — в центрі)** залишив Білий дім на день раніше запланованого й вирушив до резиденції в Кемп-Девіді. У Вашингтоні до понеділка призупинили роботу Конгрес і всі держустанови. У школах скасували заняття. Вчора в столиці зупинили метро, припинили рух пасажирських автобусів, усі авіа- й залізничні рейси скасовано до суботи. Більш як 200 тис. жителів східних штатів уже евакуйовано.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Звіти все–таки мають бути звітами чи відбуванням?

ПРОДОВЖУЄМО ТЕМУ

Хмельничани не взяли прикладу з інших регіонів. Сьогодні вони прозвітують у столиці великим концертом і проведуть у ній дні свого краю. Чому тоді інші «хитрують», а Міністр культури Юрій Богуцький ніби не помічає цього?

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Фрагмент зі звіту Чернігівської області.

Хроніка-нагадування

Рівно п'ять місяців тому, 19 квітня, традиційно чергові звіти в Національному палаці «Україна» відкрила Чернігівщина. Придесення зачарувало тоді киян (а тут, відомо, представники всіх регіонів країни) майстерністю талановитих співаків, танцюристів, музикантів з багатьох куточків цього мальовничого краю. Чарували ті, хто у попередніх відбіркових турах виборов почесне право показати себе на нашій головній сцені.

Здавалося б, приклад чернігівчан наслідуватимуть усі області, що мають звітувати. Тим паче пункт перший відповідного наказу Міністра культури України каже: провести звіти майстрів і художніх колективів регіонів України в Києві... Та, як уже повідомляла наша газета, наступна за графіком Запорізька область прозвітувала 16 травня сама перед собою — у місцевому Палаці культури «Дніпроспецсталь». Щоправда, у Києві гастролювали запорізькі театри.

Донецька область теж у травні «відбула» у столиці своїми театрами. Концерт майстрів мистецтв і художніх колективів у Національному палаці «Україна» обіцяє начебто наступного року.

Тернопільці 6 червня приїздили до столиці. Порадували тоді глядачів, своїх земляків. Як наголошувалося на засіданні експертної групи, котра оцінює кожний звіт, «вони привезли чудовий концерт —сповна показали свій культурно-мистецький рівень». Але, на жаль, не почули подяки ні від організаторів звітів, ні від присутніх на концерті високих гостей. Ні зі сцени, ні за лаштунками. Про це ми вже писали.

Львівська область також у червні, але в приміщенні Національної опери, подарувала киянам чудовий, по-справжньому високомистецький концерт... свого академічного театру опери та балету імені С. Крушельницької. Та погодьтеся, шановні читачі, зіставляти оперу з будь-яким найкращим мистецьким колективом — все одно, що порівнювати політ птаха й літака. Надто різні у них можливості й висоти. Тим більше що в оголошеннях і запрошеннях львів'яни зазначили: концерт відбувається «Під патронатом Президента України Л. Кучми». То про яке порівняння може бути мова?

Нагадаю, попередні звіти областей, присвячені 10-й річниці незалежності України, неодмінно проходили в столиці, у Національному палаці «Україна». А нинішні, приурочені начебто «Року культури в Україні», як бачимо, проходять чомусь де завгодно і за участю нерівних мистецьких сил. А чому тоді наказ Міністра культури не є наказ для всіх областей? Бо, поза сумнівом, гарний задум — Всеукраїнські звіти регіонів — потрібен не нашому головному штабові культури й мистецтв, а передусім митцям і учасникам художніх колективів областей, а не художньої самодіяльності, між якими, до речі, вже давно є відмінність.

І наш конкурс «загальмував»

Повідомляючи про початок цього всенародного мистецько-культурного марафону, редакція нашої газети (див. номер за 18 квітня ц. р.) висловила не лише своє позитивне ставлення до нього, а й намір у його рамках провести свій конкурс «Голос України» — кращому голосу області». Та з огляду на вже перелічені й інші причини лауреатом нашого конкурсу стала лише артистка Тернопільського обласного драматичного театру — заслужена артистка України Наталія Лемішка.

А чому серед вокалістів-чернігівців не визначили кращого? — запитає уважний читач. У нашій розповіді про звіт Чернігівської області ми казали, що претендентів стати лауреатом редакційного конкурсу було багато. Однак редакційне журі вкотре переконалося тоді: вручати призи переможцям по закінченні концерту в закулісній метушні, за ширмою від глядачів складно, незручно й некрасиво. А в організаторів звіту Чернігівщини не знайшлося для участі у визначенні й нагородженні переможця нашого конкурсу ні часу, ні місця. І поваги до редакції «Голосу України», яка популяризує звіти, є, як нині мовиться, їхнім інформаційним спонсором.

Звіти мають бути...

Усі свої зауваження й непорозуміння з приводу початку нинішніх звітів редакція висловила в публікації «Замість звіту була опера і... патронат» («Голос України» за 27 червня). Та чи не помиляємося ми? Чи не ставимося упереджено до організатора цих звітів — Міністерства культури і мистецтв? Щоб з'ясувати це, ми попросили наших власних кореспондентів (у областях, які мають звітувати цього року) поцікавитися думками з приводу проведення звітів начальників управлінь культури.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

На цьому знімку Василь Романчишин, колишній начальник управління культури Київської області. Під час попередніх звітів був лауреатом редакційного конкурсу. Нині Василь Григорович заступник міністра культури і мистецтв України. І, здається, став геть байдужим до нинішніх звітів і нашого конкурсу.

Із Хмельницької області Ірина КОЗАК:

— **Олена Ільїнська** сказала: «Ідея проведення обласних звітів у столиці має благородний характер. Такий захід, з одного боку, привертає увагу до культури і її проблем, з другого — дає можливість нам показати свої таланти. Бо одна справа виступати у себе вдома, зовсім інша — на великій сцені. І якщо такі виїзди проводити раз в два–три роки, то це буде всім на користь.

Інша справа, що не треба одночасно везти на концерт кілька тисяч чоловік. Не варто проводити цей захід так помпезно. Можливо, буде краще, якщо меншою кількістю показати якісніші номери. Гадаю, що і триста артистів зможуть представити область достойно.

Щодо Хмельниччини, то вона готова не лише виступити з концертом, а й провести дні області у столиці. До речі, таку ідею пропонувало Міністерство культури всім областям. І одразу з нею начебто погодилася більшість. А потім пішли іншим шляхом. Хто обмежився концертом, хто виставами».

Із Волинської області Микола ЯКИМЕНКО:

— Начальник управління культури **Володимир Лисюк** зауважив: «З позицією Міністерства культури і мистецтв згоден. Областям надається можливість творчого підходу до звіту, виходячи з власних можливостей і фінансових, і художньо-творчих.

Волинь звітує у Національному палаці «Україна» в жовтні 2003 року. Ми переконані, що найголовнішим у звіті області має стати високий рівень виконавської майстерності, гідний столичної сцени.

У рівних умовах області не можуть бути. Не можна порівнювати ті регіони, де є оперні театри, вищі навчальні мистецькі заклади, знані далеко за межами України мистецькі колективи, багаті творчі традиції та здобутки, із скромнішими можливостями сусідів. Водночас мистецтво, народна творчість кожної області посвоєму унікальні, мають свій регіональний колорит. Тому до Києва треба везти найкраще. Що саме — вирішувати на місцях. Головне, повторюся, — це високий рівень майстерності. Саме таке завдання ми поставили перед нашими творчими колективами. Сподіваємося, що наш звіт киянам сподобається. Запрошуємо всіх до Національного палацу «Україна» 10 жовтня на свято мистецтва Волинського краю».

Із Вінницької області Віктор СКРИПНИК:

— Як розповів режисер-постановник концерту заслужений працівник мистецтв України **Василь Циганок**, родзинкою звіту вінничан має стати виставка під назвою «Сяйво подільських світлиць». Влаштують її на майдані перед палацом «Україна».

Логічним продовженням «сяйва» стане дійство на сцені у першому відділенні концерту — фольк-опера «Гомін сивих козацьких дібров». Глядачі побачать історію становлення етнографічного подолянина, сцени про героїчне минуле краю... Друге відділення складатиметься з мистецьких номерів, народжених у часи незалежності держави.

Учасниками звітного концерту будуть переможці обласного огляду художніх колективів. Саме завдяки огляду вдалося відкрити низку мистецьких талантів, виступ яких не соромно буде представляти на столичній сцені. Співрозмовник дивується, що дехто, чий звіт уже відбувся, не скористався такою унікальною можливістю. Який творчий заряд отримують самодіяльні артисти? У них, без перебільшення, після відвідання столиці крила виростають.

Заступник начальника управління культури **Сергій Горбулинський** підкреслив:

— Між претендентами розгорнулася справжня боротьба. Дуже багато охочих показати себе у Києві. Єдине, що збиває нас, — це перенесення міністерством термінів проведення звітних концертів.

Із Дніпропетровської області Микола НЕЧИПОРЕНКО:

— На Дніпропетровщині — за рівні умови і можливості для всіх областей. Обласне управління культури здивоване, чому Запорізька й Донецька області не скористалися нагодою гучніше виступити в Києві. «Не думаю, — сказала мені начальник обласного управління культури **Тетяна Мізюк**, — що їм вдалося зекономити значні кошти, бо вдягати своїх артистів чи придбавати для них пристойні інструменти все одно довелося. Навпаки, потреба і шанс звітувати перед вибагливою столичною аудиторією лише сприяють зміцненню матеріально-технічної бази закладів культури та мистецтв і центрів художньої самодіяльності, а це в наші дні не абищо. На Дніпропетровщині у містах і райцентрах вишукую гроші, щоб допомогти нашим талантам гідно представляти рідний край у Києві».

Із Полтавської області Григорій ГРИНЬ:

— Начальник облуправління культури **І. Глизь** послався на зайнятість — готував Сорочинський ярмарок — і на те, що не сповна поділяє вашу точку зору (тобто мою. — **Я. Г.**), висловлену в газеті 27. 06 ц. р., порадив звернутися до директора обласної філармонії Германа Юрченка, режисера-постановника майбутнього звіту Полтавщини у Києві.

Герман Юрченко сказав: «Виступ газети був, як кажуть, у самісіньке око. Я був на звіті однієї з областей і мушу з прикрістю констатувати, що дітище покійного Бориса Шарварка обесцінюється з часом. Пригадую такі дійства, присвячені 10-річчю незалежності. Тоді, крім суто концертної програми, кияни могли ознайомитися з виробами народних умільців краю. Тепер цього немає.

Що стосується Полтавщини, ми готуємося звітувати за повною програмою: до Києва поїдуть кращі майстри пісні і танцю, народні умільці, художники. Переконаний, симфонія нашого краю, як завжди, порадує глядача, збагатить національне мистецтво».

Підсумок-висновок

Ось такі цікаві й суперечливі думки-позиції керівників обласних управлінь культури. Ми не коментуємо їх —вони самі за себе багато кажуть. А ось що скаже на порушені в цій публікації питання Міністерство культури і мистецтв України? Ми свідомо не зверталися туди після опублікування 27 червня нотаток «Замість звіту була опера і... патронат».

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Від редакції. Гадаємо, Міністерство не повинно тепер відмовчатися. А ця публікація нехай буде наше офіційне звернення до нього.

Запрошуємо до обговорення всіх, хто бував на звітах областей.

Подальша позиція редакції така. Ми неодмінно розповімо, як прозвітує сьогодні Хмельницька область і які були її дні у столиці. А чи визначимо лауреата свого конкурсу, не знаємо. Бо не впевнені, що це потрібно нашому Мінкультури і що воно посприяє редакції належним чином.

Бувальщина про колективний ляпас...

24 серпня увечері на станції Дніпропетровськ було затримано на дві години потяг «Лісова пісня», що прямував із Сімферополя до Ковеля. Непоінформовані, а тому розгублені пасажири висували найрізноманітніші припущення: теракт? Міна? Все було значно простіше. До потяга намагався увійти працівник міліції — без відповідного документа. Його до вагона не впустили — тоді усе й розпочалося.

На залізниці правила «залізні»

Нині кожна із сторін оприлюднює своє тлумачення причин затримки потяга. Начальник потяга Валентина Самойлик написала у доповідній записці про те, що 24 серпня, за п'ять хвилин до відправлення поїзда, до неї підійшли працівники лінійного відділу міліції. Вони поскаржилися на провідника, який відмовився брати пасажира — помічника слідчого. Той мав посадочний талон, але не пред'явив проїзного документа — так званої форми №3-К. Начальник потяга пояснила, що згідно з чинними на залізниці правилами проїзд без такого документа неможливий.

«Згодом підійшов капітан міліції і почав погрожувати: «Посадиш, де ти дінешся!», — повідомила Валентина Самойлик. — Я сказала: «Вибачте, не можу». Капітан схопив мене за руки, вдарив і почав голосно кричати. Втрьох потягли мене в підземний перехід. Звісно, пручатися було марно. Люди, які це бачили, хотіли заступитися, але почули таке: «Зробіть хоч крок, усі будете тут». У черговій частині я вислухала всі матюки...» Після всього повезли мене на експертизу — для підтвердження наявності алкоголю у крові....»

Переживши всі приниження і страхи, начальник поїзда все-таки не здалася і не взяла пасажира без документів. А крайніми стали пасажири, які згодом написали скарги, адже затримка в дорозі спричинила для кожного немало проблем. Ось що пише Вікторія Панченко, мешканка Луцька, на ім'я начальника Придніпровської залізниці: «Я їхала у вагоні №12. Там були діти, хворі, вкрай обурені люди. Нам забороняли користуватися туалетами, що і зрозуміло. Те, що сталося, вважаю не лише образою гідності начальника поїзда, а надзвичайною ситуацією, яку не змогли вирішити оперативно ані начальник вокзалу, ані начальник транспортної міліції міста Дніпропетровська».

А в лицарів — свій кодекс честі

Чим же мотивують свій тиск на працівників потяга самі працівники міліції?

— Потяг ми не збиралися затримувати й не затримували, бо в цьому не було жодної потреби, — запевняє заступник начальника управління МВС на Придніпровській залізниці полковник міліції Ігор Рябчий. — У нас виникли претензії до начальника поїзда Валентини Самойлик. Для з'ясування стосунків ми мали право і, ні на йоту не сумніваючись, небезпідставно затримали її майже на дві години.

У лінійному відділенні міліції під час розмови перебував і начальник кримінальної міліції полковник Андрій Вакула. Він пояснив, що 24 серпня помічник слідчого Володимир Лісовик (саме його й не впустили до потяга. — **Авт.**) мав негайно виїхати до Рівного для провадження слідчих дій. Щоб отримати службовий квиток, працівник міліції повинен мати проїзний документ за формою №3-К. У лінійному відділенні такий документ для проїзду за межами Придніпровської магістралі — лише один, і на той час його було використано.

— Я прийняв рішення: зателефонував до управління МВС на Придніпровській залізниці і попросив у них «зайву» форму №3-К, — пояснює полковник Вакула.

Такий документ колеги позичили йому лише в тимчасове користування, а саме: придбати квиток і повернути назад. Так і було зроблено. А коли Володимирові Лісовику не вдалося сісти в поїзд, він повідомив про це до відділення.

— Мені нічого не залишалося, — продовжує полковник Вакула, — як терміново направити чергового по відділенню капітана міліції Володимира Бруса, щоб з'ясувати ситуацію і мотиви відмови. Хвилин через 15—20 Брус доставив начальника поїзда Валентину Самойлик до відділення і доповів: його спроби пояснити суть справи не увінчалися успіхом. Мало того, Валентина Данилівна не забажала слухати, образила капітана, вдарила його по обличчю і стверджувала, нібито він — п'яний. Я теж мав розмову із громадянкою Самойлик. Презирство, зневагу до нас жінка і не приховувала. І заявила, що вона хоч і вживала зранку слабоалкогольний напій на кшталт «Лонгера», але зараз цілком твереза, а от капітан — добряче напідпитку під час виконання службових обов'язків, а тому — негідник. Обопільні звинувачення були, погодьтеся, вельми серйозні, і мені нічого не залишалося, як відіслати на медичне обстеження до чергового лікаря-нарколога міської лікарні медичної допомоги обох — і капітана Бруса, і начальника поїзда Самойлик. А черговим по станції Дніпропетровськ та управлінню Придніпровської залізниці я, повідомивши про затримання Самойлик, сказав, щоб поїзд відправляли за графіком і маршрутом. У таких випадках за штатним розкладом є кому виконувати обов'язки начальника пасажирського потяга. І то вже бригада провідників самочинно застрайкувала. Провідники виставили червоні прапорці, не бажаючи далі їхати без Самойлик, стосовно якої ми діяли винятково в межах своїх прав, повноважених і навіть обов'язків.

ТИ БУДЕШ ГОВОРИТИ ЧИ НІ?!

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Заступник начальника управління МВС на Придніпровській залізниці Ігор Рябчий вважає, що працівник міліції лише формально порушив вимоги залізничників, не маючи при собі форми №3-К.

— Але тільки тому не мав, що залізничники останнім часом із незрозумілих для нас причин обмежили до мінімуму кількість цих форм для своєї ж міліції, — уточнює він. — Наче для тих, хто бореться в поїздах і загалом на транспорті із злочинністю, вони — «розкіш», а не потреба для виконання правоохоронних обов'язків...

Представники обох відомств наполягають на своїй правоті. Залізничники виконують приписи, які не можна порушувати на транспорті, у галузі, що зобов'язана функціонувати максимально точно — в інтересах усього суспільства. «Укрзалізниця» останніми роками саме тому й досягла таких результатів, що приписи стали «законом», за порушення котрого карають. А правоохоронці наполягали на порушенні цих приписів, але при цьому керувалися благородними мотивами: вони впіймали злочинця, і помічник слідчого мав їхати на зустріч із потерпілим.

Чи можна було в цій позаштатній ситуації знайти мирний спосіб поєднання інтересів сторін?

— Можна! — пояснює заступник начальника пасажирської служби Придніпровської залізниці Микола Гондар. — Якби працівники міліції звернулися до нас, пояснили ситуацію, ми обов'язково пішли б їм назустріч і допомогли виїхати у службове відрядження.

Те саме ми почули і від першого заступника начальника Львівської залізниці Леоніда Ткачука, до котрого звернулися по коментар.

— Ми на своїй залізниці повсякчас сприяємо міліції, — каже він. — Але в цьому випадку правоохоронці, поважні люди в погонах, вдалися до тиску, опустилися до рівня конфлікту з провідником і начальником поїзда. Назвімо речі своїми іменами: по суті, «лицарі закону» вимагали від залізничників... правопорушення. Хто дав їм право втручатися у рух поїздів, та ще й так брутально? Чи треба пояснювати, що будь-які «вольові» рішення на транспорті суспільно небезпечні. Нестача згаданих проїзних документів — то питання друге. Його слід розв'язувати на рівні вищого керівництва. До слова, лише на Львівській залізниці маємо 150 мільйонів гривень збитків від безадресних пільг.

З приводу ляпаса від жінки прийміть мої співчуття, товаришу капітан Брус. Скажу не як посадова особа, а як чоловік чоловікові: завжди рішучі жінки саме у такий спосіб захищали свою честь і гідність від хамства і брутальності. До такого вчинку варто було б поставитися по-чоловічому, тобто у самого себе запитати: за що? Тимчасом троє силовиків на очах у всіх пасажирів тягнуть жінку до відділення, потому — на експертизу. Нехай оцінка такої «доблесті» залишається на сумлінні лицарів честі. А я не зумію сказати краще про правоохоронців у погонах, аніж це зробив нещодавно Президент України...

Службове розслідування триває. Очевидно, крапки над «і» розставлять керівники обох відомств, чиї інтереси перетнулися.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ—Ковель—Львів.

ВІТАЄМО!

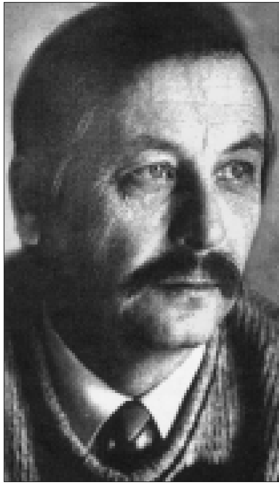

Півнеба за душею

Олександрові Абліцову, власкору «Голосу України» в Запорізькій області, сповнилося 55. Читачам він добре відомий, та не всі знають, що Олександр — поет. Не всім дано бути в індустріальному краю газетярем і залишатися поетом. Втім, ніхто за поета не переживає його долю, лиш він сам, сам він про це й писав якось:

Доживсь... до ювілею!
І нарікати — гріх:
Півнеба — за душею,
Півнеба — угорі.

Іще зоря ранкова
Встає із-за плеча,
І неба, як любові,
Мені не вистача...

З роси і води, Сашко! А наша любов — з тобою!

Голосоукраїнці.

Любов до висоти

Синові Владиславу

Любов судьбою називав,
Сестрою висоти...
За перевалом — перевал,
Шлях до вершин
крутий.
Не соромно коня просить,
Ганьба — просить сідло.
Остерігайся не грози,
Зіпнувшись на крило.

Бджолі й полин дарує мед...
Зазнавши гіркоти,
Не зупиняйсь.
Твори свій лет, не зраджуй висоти.

Я небо
наше
не зміняв
На їдло і тепло.
Мо', завинив...
Прости, рідня,
Над Гайчуром село.

Звичайно,
Їхати — не йти.
Та,
сівши у сідло,
Не думай,
що повищав ти.
В мій час таке було...

Під небом дерев'яним
Я
Впізнаю
твій
галоп...
Ти не гони всліпу коня,
Минеш добро і зло.

Нехай крилатіє душа
Іменням дорогим.
З тобою мрія вируша,
Та з нею —
вороги.

За перевалом — перевал...
Цей шлях здолавши,
Ти
Пізнаєш те,
Що я назвав:
Любов до висоти.

Зустріч

Сім років я чекав
на день оцей.
Сім років!..
А зустрілись випадково.
«Чому ж Ви мовчите?
А я...»
Очей
Розмова.

«Про що це Ви?..» —
Сльоза тремтить на віях.
«Не треба.
А у мене...
син...
росте...
Так, все — о'кей!
На день — у Київ».
Я не про те...

Я не про те,
Тривого золота!
(Рве греблю в серці
нездоланна повінь).
Поглянувши ув очі,
не питай
Любові. ▼

ОСВІТА: БЕЗ РОЖЕВИХ ОКУЛЯРІВ

Гроші — вузу,

або Чому вищу школу позбавили права розпоряджатися заробленими коштами

Є ПРОПОЗИЦІЯ!

Замість епіграфа

«...урядова політика у ставленні до науки і освіти, на жаль, не відповідає критеріям сьогодення. На науку та освіту виділяють 0,3 та 0,4 відсотка валового внутрішнього продукту, а треба — 1,7%».

Станіслав НІКОЛАЄНКО,
голова Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти.

«Найбільше мене непокоїть слабка матеріально-технічна база освіти. Я згоден з тим, що в суспільстві нема відчуття пріоритетності освіти і науки».

Василь КРЕМЕНЬ, Міністр освіти.

Не вір написаному...

Ще донедавна кошти, зароблені вищими навчальними закладами за надання платних послуг, можна було перерахувати на банківський депозитний рахунок. У такий спосіб вузи бодай трохи поліпшували своє незавидне фінансове становище. Як зазначив директор Вінницького торговельно-економічного інституту Київського торговельно-економічного університету доктор економічних наук Василь Кравченко, був час, коли банки нараховували непогані відсотки. Свого часу за один рік їхній навчальний заклад отримав на них близько мільйона гривень.

Завдяки цьому вдалося відремонтувати один з двох навчальних корпусів (ремонт головного приміщення, що є пам'яткою архітектури XIX століття, триває й нині). Частково змінили матеріально-технічну базу. Надалі, щоправда, відсотки дедалі зменшувалися. Але вкладені гроші все одно давали прибуток.

Вузи й тепер мають право відкривати депозитні рахунки. Мало того, це право тепер закріплено де-юре. У Законі «Про вищу освіту» (ст. 3) читаємо: «Вищий навчальний заклад державної та комунальної форм власності самостійно розпоряджається доходами та іншими надходженнями, одержаними від надання дозволених законодавством платних послуг. Таке розпорядження включає право відкривати поточні та депозитні рахунки в банках, збереження коштів на депозитних рахунках банків...»

Чому тоді жоден навчальний заклад у Вінниці, та й у державі в цілому, не скористався, без сумніву, вигідною для себе послугою? Може, зменшилася потреба у коштах? Навпаки.

Згаданий торговельно-економічний інститут, наприклад, не забезпечений повною мірою комп'ютерами та оргтехнікою. Ремонту потребує не лише фасад приміщення, а й аудиторії. Необхідно доукомплектувати приладами й знаряддям лабораторії тощо.

Ще гостріша проблема у місцевому національному медичному університеті імені Пирогова. Головним болем залишається тут недобудований багатоповерховий навчальний корпус, який уже багато років намагаються ввести в експлуатацію. Та де взяти грошей?..

Вони потрібні і педагогічному університету імені Коцюбинського. Він готується стати класичним університетом. На його базі планують створити чотири інститути, з'являться нові факультети і нові спеціальності. Тим часом цей навчальний заклад, за словами в. о. ректора Олександра Шестопалюка, держава фінансує лише на 40 відсотків...

Хто перекрив шлях до банку?

Ухвалюючи Закон «Про вищу освіту», законодавці, без сумніву, брали до уваги незадовільний стан справ з фінансуванням наших вузів за рахунок бюджетних коштів.

Та він, як пояснили в обласному управлінні Державного казначейства, не є документом прямої дії. Закон потребує додаткових нормативних актів. Їхню розробку доручено Кабінету Міністрів. Визначено конкретні строки — протягом півроку з часу введення в дію закону, тобто з лютого 2002 року. Скільки часу відтоді вже минуло? Скільки ще треба чекати, схоже, знають лише ті чиновники, на яких покладено обов'язки «дописати» закон. Принаймні, у згаданому управлінні Держказначейства запевняють, що жодних документів поки що не отримували.

Коментар начальника управління Державного казначейства у Вінницькій області В'ячеслава ДЕРЕВ'ЯНКА:

— До прийняття Бюджетного кодексу кошти, зароблені навчальними закладами у вигляді платних послуг, не включалися до державного бюджету. Їх облікували окремо — на рахунку спецфонду. Вузи розпоряджалися ними на власний розсуд. Із введенням в дію згаданого кодексу ситуація змінилася: спецфонд став складовою держбюджету. А всі операції з коштами держбюджету, згідно з чинним законодавством, проводяться тільки через Держказначейство.

Оскільки жодного нормативного документа, який дозволяв би представникам вищої школи відкривати рахунки в комерційних банках, у нашому розпорядженні нема. Надати на це дозвіл ми не маємо права ні вузам, ні технікумам, ні ПТУ.

Щоб набрала чинності ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», слід спершу внести зміни до Бюджетного кодексу. Цей запис міг би бути приблизно у такій редакції: **операції з коштами держбюджету обслуговуються Державним казначейством, крім коштів спеціального фонду закладів освіти.**

Поки що суперечності законів — «Про вищу освіту» і Бюджетного кодексу — очевидні. Привести названі документи до спільного знаменника, на мою думку, можна було б під час обговорення проекту бюджету-2004. Звернення представників вищої школи саме на часі.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

ВІД АВТОРА. ***Представники вищої школи від Вінниччини просять вважати дану публікацію офіційним зверненням до голови Комітету ВР з питань бюджету народного депутата України Петра Порошенка. Вони сподіваються, що члени комітету привернуть увагу депутатів й урядовців до порушеної проблеми під час обговорення проекту держбюджету-2004: ідеться ж бо не тільки про проблеми вінницьких вузів.***

ДОСВІД КИЄВА

Підручник для столиці

Фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО.

У столиці триває реалізація цільової програми комп'ютеризації шкіл. Усі (!) 512 загальноосвітніх закладів мають комп'ютерні класи, 75 відсотків із них підключені до мережі Інтернет.

У 50 школах міста в початкових класах запроваджено експериментальне вивчення основ комп'ютерної грамотності. Для цього в рамках проекту «Київський підручник» видано книги «Комп'ютерна азбука» для 1 класу і «Сходинки для інформатики» (2-4 класи).

На знімку: начальник Головного управління освіти і науки Київської міськдержадміністрації Борис Жебровський презентує оригінальний підручник.

КЛАСНА НОВИНА

Уроки на CD

Унікальні комп'ютерні навчальні програми з математики, фізики та хімії для різних класів розробили науковці Одеського обласного інституту вдосконалення фаху вчителів. Кожна з них — це електронний посібник, до якого входить теоретична інформація, навчальні фільми, ілюстрації, різноманітні тести і задачі. Розробка не має аналогів в Україні — досі був лише такий посібник з англійської мови. Науковці вважають, що їхні електронні програми потрібні і учням, і педагогам. Залишається «дрібниця»: схвалити новинки у Міністерстві освіти і науки та налагодити масовий випуск дисків, частина яких надійшла б до освітніх закладів, а частина — у вільний продаж.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Розписувалися за учнів

ЛИПКІ РУКИ

Про шахрайські дії освітянських чиновників Білозерського району газета писала торік. Йшлося про порушення фінансової дисципліни відділу освіти. Кошти, що справно виділялися з районного бюджету на спортивні змагання, заходи й участь у них вихованців позашкільних закладів, до дітей не доходили. У відомостях замість учнів розписувалися педагоги. А перевірки КРУ засвідчували «цілковитий ажур».

Розслідування справи, що перебуває в обласній прокуратурі, завершується. На допитах підозрювані у незаконних діях педагоги засвідчили, що отримані гроші передавали керівниці одного з районних спортивних закладів.

Лише за рік сума незаконних витрат працівників Білозерського дитячо-юнацького клубу фізичної підготовки, станції юних натуралістів і Центру творчості дітей та юнацтва становила 189129, 71 грн.

Алла БРУСИЛОВА.
Херсон.

Позашкільна робота

ДО ДОШКИ!

Проти завуча однієї з шкіл Турківського району порушено кримінальну справу . У вільний від навчальних справ час він підпільно виготовляв і збував горілку.

Педагог, схоже, не дочекався державної турботи про освітян, які нині масово домагаються через суди виплат заборгованостей, а вирішив рятувати себе самотужки. Як з'ясувала податкова міліція ДПА у Львівській області, вчитель щотижня отримував від свого партнера із Дрогобича 200 літрів спирту і нишком виготовляв тисячу пляшок «лівої» горілки. Збував її у райцентрі. Податківці зробили контрольні закупки і скерували «продукт» на експертизу. Під час обшуку в сільській оселі знайшли кілька бочок із спиртом, фальшиві етикетки популярних напоїв і фальшиві акцизні марки.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львівська область.

«Вулик» цікавого й пізнавального

ДЖЕРЕЛО ЗНАНЬ

На ринку з'явилося нове всеукраїнське видання — дитячий журнал «Вулик». Завдання його — створити навколо дитини атмосферу гармонійного розвитку, не ідеалізовану, штучну, а таку, що допоможе в майбутньому вільно почуватися у світі дорослих. Головний герой — Бджілка — жвава, весела, розкута, кмітлива, активна. Така, якою має бути і дитина.

Їй цікаво навчатись, адже робить це граючись (така основна ідея «Вулика»). Журнал спрямований на формування свідомості дитини та сприяє її соціалізації, самовизначенню в навколишньому середовищі.

Кожен номер «Вулика» тематично окреслений, крім того, його матеріали пов'язані між собою відповідними рубриками впродовж року. Сторінки «Криниця легенд», «Школа ввічливості», «Лісові цікавинки» та «Комашині історії», скажімо, пропонують історичні оповіді, наукові факти, казки, загадки та багато іншого в доступній для дитини формі.

«Логічні розваги» та «Математична галявина» містять цікаві завдання, які спрямовані на розвиток логічного мислення, спостережливості, кмітливості та уважності.

«Академія магії», «Лабораторія відкриттів» сприяють розвитку фантазії та винахідливості, розкривають незвичайне у звичайних речах та явищах.

«Піч-чарівниця», «Лісове дзеркало» і «Галерея іграшок» вказують шляхи втілення власних мрій та задумок. «Лист до Вулика» і «Мовленнєва сторінка» присвячені розвитку грамотності й

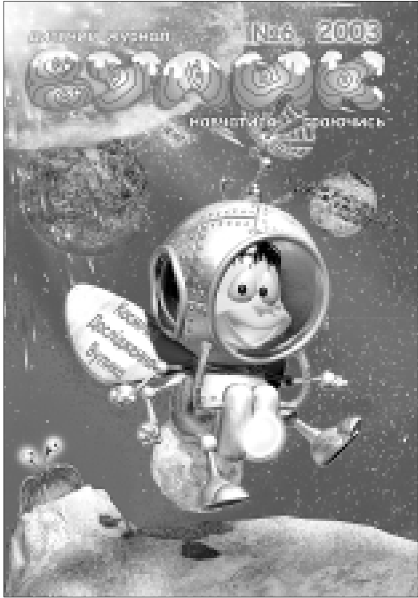

культури листування, поліпшують настрій, адже Бджілка власноруч відписує кожній дитині, яка надіслала листа до «Вулика».

Крім того, серед 36 сторінок цікавого і корисного в кожному номері обов'язково є велика настільна гра — справжня радість для дітей!

На зворотному боці гри, до речі, можна знайти плакати, які є унаочненим втіленням методичних розробок для виховання і навчання дошкільнят і школярів.

Кіоски, поштові відділення і власна поштова скринька (за умови передплати) — ось де можна знайти «Вулик».

Ведучий рубрики Іван ІЛЛЯШ.
Тел. (044) 454-88-52.

Крізь байдужість — до забуття

ВЕТЕРАН

Спочатку процитую одного відомого державного діяча: «Треба відповідально підходити до подій і фактів, не допускаючи безцеремонного і некомпетентного втручання в живу тканину історії. Не можна ображати сумнівними узагальненнями та висновками цілі покоління співвітчизників. Кажу про це з огляду на непоодинокі спроби деяких заповзятих «новаторів» від політики й науки заднім числом «перевоювати» війну на свій лад. Наш обов'язок — зберегти правду про Велику Вітчизняну війну та її героїв».

17 січня 2003 року виповнилося 60 років від дня страти членів Київського підпільного обкому партії на чолі з його першим секретарем Іваном Сергієнком — Героєм Радянського Союзу. Віддаючи шану традиціям, я прийшов того дня на зустріч з учнями та вчителями школи села Стави Кагарлицького району, де в 1942—43 роках розміщувався підпільний обком. Тут гарно облаштований куточок бойової слави, де експонуються реліквії підпілля. Зустріч була цікавою, змістовною. І все ж завідуюча музеєм Любов Ткаченко поскаржилася, що нема приміщення, де зберігати експонати, нікуди запрошувати відвідувачів.

Наступного дня ми відвідали міський парк відпочинку, оглянули білокам'яні обеліски та пам'ятні знаки. На перший погляд — усе добре. Але підходимо ближче, щоб сфотографувати, і настрій погіршується. На пам'ятниках жодного напису: прізвища загиблих підпільників та партизанів здрані.

Із сумом і гіркотою подумки повертаюся у часи більш як 60-річної давнини, коли я виконував завдання зв'язкового і розвідника Житомирського і Київського підпілля в селах Стави, Кагарлику, Миронівці, Фастові. Ці події в післявоєнний час вшановано доброю пам'яттю: наприклад, іменем Івана Сергієнка було названо вулицю в Дарниці.

Як же я здивувався, коли довідався, що нині на вулиці Івана Сергієнка в будинку, де мав бути Дарницький краєзнавчий музей, розміщено торговий магазин «Господарочка». І в дитячій бібліотеці імені Івана Сергієнка, де був куточок бойової слави, теж розміщено магазин. У Дарниці про подвиги київського підпілля згадки немає...

Ще приклад. У великому мальовничому селі Ярошівка Фастівського району на Київщині, де вузенька сільська вуличка вклинюється в густі садові зарості, на невеличкій галявині ветерани війни спорудили стелу. Поміж руйнівних тріщин ще зберігся напис: «15 жовтня 1943 року тут загинули смертю хоробрих у боротьбі проти фашистських загарбників: Герой Радянського Союзу професор П. Буйко та колгоспники села Ярошівка В. Нижник, Ф. Василенко і села Дорогенки — В. Шевченко.» На другому боці стели ще напис «Тут народився, виріс, змужнів, вів нищівну боротьбу з окупантами професор Буйко». Стелу спорудили на місці спаленої хати його батьків. Вона ось-ось розвалиться від недогляду. А разом з нею зникне й пам'ять про героя...

У Попільнянському районі на Житомирщині є велике, багате село Ходорків. Тут у XVII столітті народився і жив гетьман війська Запорозького Іван Самойлович. Нещодавно в центрі села спорудили йому величний пам'ятник. А Владислав Годлевський потрапив у Ходорків восени 1941 року. Випускник Житомирського технікуму механічної обробки деревини, він працював інженером Київської фабрики імені Боженка. Але коли фашистські війська наблизилися до Києва, Владислав став ополченцем. Під Пирятином він потрапив в оточення, полон, і його було кинуто до табору військовополонених. Через деякий час Годлевському з товаришами вдалося втекти. Добрався до рідних у Ходорків, де на нього чекали дружина й донька. Там знайшов однодумців, з якими й створив і очолив підпілля. Молоді патріоти вчиняли диверсії на залізниці, військових об'єктах, по селах.

Окупанти довго шукали месників і лише через запроданця вийшли на керівників підпілля. Ранком 14 травня 1943 року Ходорків було оточено. Першим схопили Миколу Григоровича, Івана Третяка, Тадея, Франю та Владислава Годлевських. Майже місяць у катівнях жандармерії катували патріотів. А 10 червня 1943 року на головній площі Житомира Микола Григорович, Тадей та Владислав Годлевські були повішені. Замучена і знесилена, зійшла на ешафот і Франя Годлевська. На місці страти патріотів встановлено пам'ятну плиту в центрі Житомира. А в селі Ходоркові на честь патріотів-земляків ветерани облаштували Алею бойової слави...

А що ж там нині? Алея бойової слави заросла густим бур'яном. Пам'ятний знак побитий від низу до верху, ланцюгова огорожа знята на металобрухт. Стенд із 20 фотографіями патріотів зник з вітрини сільського будинку культури. Чому? Вочевидь, керівники Житомирської та й Київської облдержадміністрацій не вважають для себе священним обов'язком шанобливе ставлення до пам'яті про Перемогу й ветеранів Великої Вітчизняної війни. Але хіба наруга над пам'ятниками війни, їх руйнування і знищення не карається законом?..

При районних, міських, обласних адміністраціях, громадськість обирає ради ветеранів, які за своїм призначенням мають контролювати і допомагати утримувати в належному стані пам'ятники та музеї на місцях. Але, на превеликий жаль, деякі ради ветеранів стоять осторонь цієї важливої громадської роботи.

Іван ШИНАЛЬСЬКИЙ,
член Національної спілки журналістів України.

Житомир.

Хотіли дешевше, а вийшло навпаки

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Мешканці будинку №5 по вулиці Ювілейній у Рівному лічильник тепла на всі вісім під'їздів у 2002 році поставили не від доброго життя. У такий спосіб, як пишуть вони у листі до редакції (а під ним поставили підписи 48 квартиронаймачів), розраховували платити за реальне, а не міфічне тепло. Адже в сильні морози на першому-четвертому поверхах температура у квартирах сягала 1—2 градусів, під час відлиги — не більше десяти, тож автори листа ставлять запитання: чому б комунальному теплопостачальному підприємству «Коммуненергія» не зробити перерахунків за свої послуги?

Не заперечуючи наведених у листі фактів, генеральний директор КТП «Комуненергія» Петро Сергійчук, посилаючись на низку нормативних документів, заперечує можливість таких перерахунків:

— Мешканці згаданого будинку в минулі опалювальні сезони розраховувалися за теплову енергію згідно з показаннями лічильника, встановленого ними власним коштом. Згідно з п. 15 «Правил надання населенню послуг з водо-, теплопостачання та водовідведення», затверджених постановою Кабінету Міністрів України №497 від 30 грудня 1997 року, споживач сплачує за опалення згідно з показаннями лічильників тепла пропорційно до опалюваної житлової площі квартири». Тому, якщо в будинку встановлено лічильник тепла, ми не маємо права виконувати перерахунки за спожиту теплову енергію відповідно до температури в помешканнях (п.19 зазначених Правил).

Іншими словами, саме лічильник у даному разі став тим бумерангом, який ударив по кишенях мешканців цього будинку. Плату за тепло КТП «Комуненергія» розбило по квартирах: і тих, де люди мерзли, і тих, де температура сягала 22—26 градусів (так було переважно на верхніх поверхах).

— Розповім про причини проблем, які порушують у своєму листі до редакції мешканці нижніх поверхів цього будинку, — продовжує Петро Сергійчук. —Будинок зведено 1979 року, внутрішня будинкова система центрального опалення потребувала негайного капітального ремонту. Управління житлово-комунального господарства міста без отримання технічних умов, що є порушенням вимог п. 4.3 «Правил користування тепловою енергією», затверджених Міненерго та Держбудом України 1999 року, та без погодження з нашим КТП технічного рішення виконало роботи із заміни сталевих радіаторів на чавунні. Мешканці самовільно доставляли у своїх квартирах додаткові опалювальні секції нагрівальних приладів (а це теж порушення Правил), що призвело до розрегулювання гідравлічного режиму внутрішньої системи опалення будинку та до нерівномірного розподілу теплового потоку між поверхами.

На щастя, проблема нерівномірного постачання тепла у квартири нижніх і верхніх поверхів уже в минулому. Як повідомив редакції начальник управління житлово-комунального господарства Рівненського міськвиконкому Юрій Собчук, після прокладання окремого вводу до будинку №5 по вулиці Ювілейній та встановлення на зворотній лінії елеваторного вузла двох циркуляційних насосів «Wilo» тут забезпечено необхідний температурний режим.

Ось такий, здавалося б, щасливий кінець у цій історії. Щоправда, мешканцям нижніх поверхів будинку він коштував не лише збитків (бо платили за фіктивне тепло), а й нервів, адже чимало інстанцій довелося потурбувати (писали навіть Президенту), аби в оселях було тепло.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Мал. Олександр МОНАСТИРСЬКИЙ.

КОРОТКО З ЛИСТІВ

***

За мої законно зароблені гроші я зможу купити однокімнатну квартиру з дружиною.

В. Т., Донецьк.

***

Прошу Вас оБУБЛІКувати...

Є. П., Чернігів.

***

Вони на безладдя закривають очі і двері.

О. Т., Херсон.

***

Сльози лились з моїх очей непроханим дощем і мочили пальто.

Г. Н., Одеса.

***

У державі має місто серйозна інфляція...

В. М., Луганськ.

***

Потрібно відмовитися від ідей, від котрих у людей зникає посмішка.

П. Л., Черкаси.

НАПИШУ ВАМ І Я...

Критикуйте. Але навіщо чорнити?

Останнім часом ведеться агресивно-злісна кампанія проти голови нашого міста Олександра Омельченка. Серйозних аргументів для його компрометації у супротивників немає, тому використовують будь-які методи. Спочатку дебатували питання про вік, потім з'ясувалося, що Закон «Про столицю України — місто-герой Київ» не містить обмежень з вікових показників для його голови. Тоді пішли в хід інші варіанти, метою яких було у будь-який спосіб очорнити Олександра Олександровича, котрий має неабиякий авторитет у киян.

Серед таких способів з'явилася серія телепередач і публікацій в деяких періодичних виданнях. У завуальованих формах містяться спроби скомпрометувати Омельченка, приписуючи йому слабке керівництво підлеглими.

Але ж ніхто з колишніх керівників міста не зробив стільки добрих і гарних справ, скільки зробив він за сім років перебування на теперішній посаді. Можна критикувати якісь рішення, що їх приймає Омельченко, але не можна поливати його брудом, ґрунтуючись лише на вигаданих і неіснуючих фактах.

Ми вдячні «Голосу України» за публікацію «У Києві хазяїн є!» і звертаємося до Олександра Олександровича з проханням не перейматися всерйоз злісними потугами заздрісників. Бо переважна більшість киян завжди була і буде з ним!

З повагою і за дорученням загальних зборів ветеранів Великої Вітчизняної війни
Г. УЛІСКО, начальник штабу ради ветеранських комітетів ВВВ, голова комітету учасників бойових дій і ще п'ять підписів.

Київ.

Неділю не перенесеш на понеділок

У нас безліч державних свят. Навіть 1 Травня примудрилися святкувати два дні. Інколи державні свята припадають на четвер. І тоді «на прохання трудящих» неділю можуть перенести на п'ятницю: трудящі мають поспіль три неробочі дні. Але перенесення неділі на інший день тижня — нісенітниця. Це однаково, що перенести Великдень на інший день тижня. Бо неробочим днем у християн є неділя на честь воскресіння Ісуса Христа. Тож за жодних обставин не можна переносити неділю (воскресіння) на інший день тижня.

Гарій МАКАРЕНКО.

Житомир.

ФОТОПОГЛЯД

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ТВОРЧІСТЬ ЧИТАЧІВ

***

Хай буде наша Україна
Весела щебетом дітей,
Високим небом,
що невпинно
Милує кожного
з людей!
Хай прилетять під рідну
стріху
Всі згаслі з болем
у віках, —
Дух злагоди! А нам на
втіху —
Ліси, гаї, широкі луки,
Буяння трав біля води...
Ні сліз, ні розпачу
розлуки
З тобою, краю,
де кохані руки...
І дочекатися б онуків,
І світу, де нема біди!
Народ і чесний,
і завзятий
В тисячоліттях щоб
не згас,
Щоб слава добрая —
про нас,
Й природи щедрої
дари,
І рідний батько, рідна
мати,
І цвіт весняної пори!

Ніна НАЗАРЧУК.

Київ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про рекламу»

Верховна Рада України **постановляє**:

Внести зміни до Закону України «Про рекламу» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 39, ст. 181; 1998 р., № 10, ст. 36; 1999 р., № 34, ст. 274; із змінами, внесеними Законом України від 15 травня 2003 року № 762-IV), виклавши його в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про рекламу»

Цей Закон визначає засади рекламної діяльності в Україні, регулює відносини, що виникають у процесі виробництва, розповсюдження та споживання реклами.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

виробник реклами — особа, яка повністю або частково здійснює виробництво реклами;

внутрішня реклама — реклама, що розміщується всередині будинків і споруд;

зовнішня реклама — реклама, що розміщується на спеціальних тимчасових і стаціонарних конструкціях, розташованих на відкритій місцевості, а також на зовнішніх поверхнях будинків, споруд, на елементах вуличного обладнання, над проїжджою частиною вулиць і доріг;

недобросовісна реклама — реклама, яка вводить або може ввести в оману споживачів реклами, завдати шкоди особам, державі чи суспільству внаслідок неточності, недостовірності, двозначності, перебільшення, замовчування, порушення вимог щодо часу, місця і способу розповсюдження;

особа — фізична особа, в тому числі суб'єкт підприємницької діяльності, юридична особа будь-якої форми власності, представництво нерезидента в Україні;

порівняльна реклама — реклама, яка містить порівняння з іншими особами та/або товарами іншої особи;

прихована реклама — інформація про особу чи товар у програмі, передачі, публікації, якщо така інформація слугує рекламним цілям і може вводити в оману осіб щодо дійсної мети таких програм, передач, публікацій;

реклама — інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформувати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару;

реклама на транспорті — реклама, що розміщується на території підприємств транспорту загального користування, метрополітену, зовнішній та внутрішній поверхнях транспортних засобів та споруд підприємств транспорту загального користування і метрополітену;

рекламні засоби — засоби, що використовуються для доведення реклами до її споживача;

рекламодавець — особа, яка є замовником реклами для її виробництва та/або розповсюдження;

розповсюджувач реклами — особа, яка здійснює розповсюдження реклами;

соціальна реклама — інформація будь-якого виду, розповсюджена в будь-якій формі, яка спрямована на досягнення суспільно корисних цілей, популяризацію загальнолюдських цінностей і розповсюдження якої не має на меті отримання прибутку;

споживачі реклами — невизначене коло осіб, на яких спрямовується реклама;

спонсорство — добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними та юридичними особами будь-якої діяльності з метою популяризації виключно свого імені, найменування, свого знака для товарів і послуг;

товар — будь-який предмет господарського обігу, в тому числі продукція, роботи, послуги, цінні папери, об'єкти права інтелектуальної власності.

Стаття 2. Сфера застосування Закону

1. Цей Закон регулює відносини, пов'язані з виробництвом, розповсюдженням та споживанням реклами на території України.

2. Дія цього Закону не поширюється на відносини, пов'язані з розповсюдженням інформації, обов'язковість розміщення та оприлюднення якої визначено іншими законами України.

3. Дія цього Закону не поширюється на оголошення фізичних осіб, не пов'язані з підприємницькою діяльністю.

Стаття 3. Законодавство про рекламу

1. Законодавство України про рекламу складається з цього Закону та інших нормативних актів, які регулюють відносини у сфері реклами.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про рекламу, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Авторське право та суміжні права щодо реклами

Використання реклами, яка повністю або частково містить об'єкти авторського права та/або суміжних прав, здійснюється відповідно до вимог законодавства України про авторське право та суміжні права.

Стаття 5. Реклама імені або найменування та знака для товарів і послуг спонсорів

1. У теле-, радіопередачах, матеріалах в інших засобах масової інформації, видовищних та інших заходах, які створені і проводяться за участю спонсорів, забороняється наводити будь-яку інформацію рекламного характеру про спонсора та/або його товари, крім імені або найменування та знака для товарів і послуг спонсорів.

2. Не можуть бути спонсорами особи, що виробляють чи розповсюджують товари, реклама яких заборонена законом.

3. Не можуть бути спонсорами особи, що виробляють чи розповсюджують товари, виробництво та/або обіг яких заборонено законом.

4. Програма, передача, підготовлена за підтримки спонсора, повинна бути означена за допомогою титрів чи дикторського тексту на початку та/або наприкінці програми, передачі.

5. Спонсор не має права впливати на зміст та час виходу в ефір програми, передачі або зміст матеріалів друкованого видання, які він спонсорує.

6. Спонсорство програм і передач новин забороняється.

Стаття 6. Мова реклами

Реклама розповсюджується на території України виключно українською мовою.

Зареєстровані у встановленому порядку знаки для товарів і послуг, логотипи можуть наводитися мовою оригіналу. В такому випадку іншомовний знак для товарів і послуг, логотип повинен дублюватися українською мовою.

Знаки для товарів і послуг, логотипи українських компаній наводяться виключно українською мовою.

Розділ II. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО РЕКЛАМИ

Стаття 7. Принципи реклами

1. Основними принципами реклами є: законність, точність, достовірність, використання форм та засобів, які не завдають споживачеві реклами шкоди.

2. Реклама не повинна підривати довіру суспільства до реклами та повинна відповідати принципам добросовісної конкуренції.

3. Реклама не повинна містити інформації або зображень, які порушують етичні, гуманістичні, моральні норми, нехтують правилами пристойності.

4. Реклама повинна враховувати особливу чутливість дітей і не завдавати їм шкоди.

Стаття 8. Загальні вимоги до реклами

1. У рекламі забороняється:

поширювати інформацію щодо товарів, виробництво, обіг чи ввезення на митну територію України яких заборонено законом;

вміщувати твердження, які є дискримінаційними за ознаками походження людини, її соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, освіти, політичних поглядів, ставлення до релігії, за мовними ознаками, родом і характером занять, місцем проживання, а також такі, що дискредитують товари інших осіб;

подавати відомості або закликати до дій, які можуть спричинити порушення законодавства, завдають чи можуть завдати шкоди здоров'ю або життю людей та/чи довкіллю, а також спонукають до нехтування засобами безпеки;

використовувати засоби і технології, які діють на підсвідомість споживачів реклами;

наводити твердження, дискримінаційні щодо осіб, які не користуються рекламованим товаром;

використовувати або імітувати зображення Державного Герба України, Державного Прапора України, звучання Державного Гімну України, зображення державних символів інших держав та міжнародних організацій, а також офіційні назви органів державної влади України, крім випадків, передбачених законом;

рекламувати товари, які підлягають обов'язковій сертифікації або виробництво чи реалізація яких вимагає наявності спеціального дозволу, ліцензії, у разі відсутності відповідного сертифіката, ліцензії;

вміщувати зображення фізичної особи або використовувати її ім'я без згоди цієї особи;

імітувати або копіювати текст, зображення, музичні чи звукові ефекти, що застосовуються в рекламі інших товарів, якщо інше не передбачено законами України у сфері інтелектуальної власності;

рекламувати послуги, пов'язані з концертною, гастрольною, гастрольно-концертною, конкурсною, фестивальною діяльністю, без інформації про використання чи невикористання фонограм виконавцями музичних творів. Ця інформація повинна займати на афішах, інших рекламних засобах щодо конкретної послуги не менше 5 відсотків загальної площі, обсягу всієї реклами;

розповсюджувати рекламу (включаючи анонси кіно- і телефільмів), яка містить елементи жорстокості, насильства, порнографії, цинізму, приниження людської честі та гідності. Анонси фільмів, які мають обмеження щодо глядацької аудиторії, розміщуються лише у час, відведений для показу таких фільмів.

2. Рекламодавець на вимогу розповсюджувача реклами зобов'язаний надати документи, необхідні для розповсюдження реклами.

3. Реклама про проведення конкурсів, лотерей, розіграшів призів тощо повинна містити інформацію про умови, місце та строки їх проведення. Інформація про будь-які зміни умов, місця та строків проведення конкурсів, лотерей, розіграшів призів тощо має подаватися у тому ж порядку, в якому вона була розповсюджена.

4. Реклама видів діяльності, які відповідно до законодавства потребують спеціального дозволу, ліцензії, повинна містити посилання на номер спеціального дозволу, ліцензії, дату їх видачі та найменування органу, який видав спеціальний дозвіл, ліцензію.

5. Реклама про зниження цін на продукцію, про розпродаж повинна містити відомості про місце, дату початку і закінчення зниження цін на продукцію, розпродаж, а також про співвідношення розміру зниження до попередньої ціни реалізації товару.

6. Гучність звуку реклами, що транслюється по телебаченню і радіо, не повинна перевищувати гучність звуку поточної програми, передачі.

7. Розміщення інформації про виробника товару та/або товар у місцях, де цей товар реалізується чи надається споживачеві, не вважається рекламою.

Стаття 9. Ідентифікація реклами

1. Реклама має бути чітко відокремлена від іншої інформації, незалежно від форм чи способів розповсюдження, таким чином, щоб її можна було ідентифікувати як рекламу.

2. Реклама у теле- і радіопередачах, програмах повинна бути чітко відокремлена від інших програм, передач на їх початку і наприкінці за допомогою аудіо-, відео-, комбінованих засобів, титрів, рекламного логотипу або коментарів ведучих з використанням слова «реклама».

3. Інформаційний, авторський чи редакційний матеріал, в якому привертається увага до конкретної особи чи товару та який формує або підтримує обізнаність та інтерес глядачів (слухачів, читачів) щодо цих особи чи товару, є рекламою і має бути вміщений під рубрикою «Реклама» чи «На правах реклами».

4. Логотип телерадіоорганізації, яка здійснює трансляцію програм, передач, не вважається рекламою.

5. Прихована реклама забороняється.

Стаття 10. Недобросовісна реклама

1. Недобросовісна реклама забороняється.

2. Відповідальність за недобросовісну рекламу несе винна особа.

3. Рішення щодо визнання реклами недобросовісною приймають органи державної влади, визначені у статті 26 цього Закону.

Стаття 11. Порівняльна реклама

1. Відносини, які виникають у зв'язку з порівняльною рекламою, регулюються законодавством України про захист від недобросовісної конкуренції.

2. Відповідальність за неправомірне порівняння в рекламі несе рекламодавець.

3. Рішення щодо визнання порівняння в рекламі неправомірним приймають органи державної влади, визначені у статті 26 цього Закону.

Стаття 12. Соціальна реклама

1. Рекламодавцем соціальної реклами може бути будь-яка особа.

2. Соціальна реклама не повинна містити посилань на конкретний товар та/або його виробника, на рекламодавця, на об'єкти права інтелектуальної власності, що належать виробнику товару або рекламодавцю соціальної реклами.

3. На осіб, які безоплатно виробляють і розповсюджують соціальну рекламу, та на осіб, які передають свої майно і кошти іншим особам для виробництва і розповсюдження соціальної реклами, поширюються пільги, передбачені законодавством України для благодійної діяльності.

4. Засоби масової інформації — розповсюджувачі реклами, діяльність яких повністю або частково фінансується з державного або місцевих бюджетів, зобов'язані розміщувати соціальну рекламу органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських організацій безкоштовно в обсязі не менше 5 відсотків ефірного часу, друкованої площі, відведених для реклами.

5. Засоби масової інформації — розповсюджувачі реклами, що повністю або частково фінансуються з державного або місцевих бюджетів, зобов'язані надавати пільги при розміщенні соціальної реклами, замовником якої є заклади освіти, культури, охорони здоров'я, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів, а також благодійні організації.

Стаття 13. Реклама на телебаченні і радіо

1. Час мовлення, відведений на рекламу, не може перевищувати 15 відсотків фактичного обсягу мовлення протягом астрономічної доби телерадіоорганізацією будь-якої форми власності.

Ця вимога не поширюється на телерадіоорганізації, які здійснюють трансляцію на каналах мовлення, призначених виключно для розповсюдження реклами.

2. Частка реклами протягом кожної астрономічної години фактичного мовлення не повинна перевищувати 20 відсотків.

3. Реклама повинна розміщуватися у перервах між програмами, передачами.

При виконанні умов, викладених у частині п'ятій цієї статті, реклама може бути розміщена під час трансляції програми, передачі таким чином, щоб не завдати шкоди цілісності та змісту програми, передачі та правам їх власників.

4. Забороняється переривати з метою розміщення реклами трансляції сесій Верховної Ради України, сесій Верховної Ради Автономної Республіки Крим, офіційних державних заходів і церемоній, виступів Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, Голови Конституційного Суду України, Голови Верховного Суду України, народних депутатів України, членів Уряду України, а також трансляції релігійних служб, програм, передач для дітей та програм, передач новин.

5. Трансляція концертно-видовищних програм, передач може перериватися рекламою за умови, що між рекламними вставками програма, передача триває не менше 30 хвилин.

Реклама під час трансляції спортивних програм, передач розміщується в перервах між їх частинами.

Під час трансляції кіно- і телефільмів реклама розміщується перед початком фільму та/або після закінчення фільму.

Трансляція кіно- і телефільмів, за умови їх тривалості до 42 хвилин, не може перериватися рекламою або будь-яким редакційним, авторським чи інформаційним матеріалом (включаючи анонси програм, передач).

Трансляція кіно- і телефільмів, за умови їх тривалості від 42 до 70 хвилин, може перериватися рекламою або будь-яким редакційним, авторським чи інформаційним матеріалом (включаючи анонси програм, передач) один раз, за умови їх тривалості від 70 до 90 хвилин — два рази. Трансляція кіно- і телефільмів тривалістю понад 90 хвилин може перериватися рекламою або будь-яким редакційним, авторським чи інформаційним матеріалом (включаючи анонси програм, передач) кожні 30 хвилин за умови, що після останньої перерви фільм продовжується не менше 20 хвилин включно.

6. Для цілей цієї статті не вважаються рекламою:

оприлюднення, виголошення у програмі, передачі імені, найменування спонсора, об'єктів права інтелектуальної власності, що йому належать;

трансляція соціальної реклами, якщо вона розповсюджується телерадіоорганізацією безкоштовно;

анонси власних програм, передач телерадіоорганізації.

7. Відповідальність за виконання вимог щодо порядку розміщення та розповсюдження реклами у програмах, передачах несе телерадіоорганізація.

8. Ведучим, дикторам та іншим учасникам інформаційних та інформаційно-аналітичних програм, передач забороняється наводити споживчі властивості товару та/або вказувати банківські рахунки, контактні телефони, місцезнаходження виробника товару, ціну товару.

9. Трансляція (ретрансляція) реклами, яка міститься у програмах та передачах іноземних телерадіоорганізацій, що транслюються (ретранслюються) на територію України, дозволяється лише у разі, якщо за трансляцію (ретрансляцію) такої реклами сплачено юридичній особі України, незалежно від способу здійснення такої трансляції (ретрансляції).

Стаття 14. Реклама у друкованих засобах масової інформації

Обсяг реклами у друкованих засобах масової інформації визначається ними самостійно. Друковані засоби масової інформації, що розповсюджуються за передплатою, зобов'язані в умовах передплати зазначати кількість реклами в загальному обсязі видання.

Стаття 15. Реклама послуг, що надаються з використанням електрозв'язку

1. Реклама послуг, що надаються з використанням електрозв'язку, в тому числі телефонного, при розповсюдженні її в рекламних засобах має містити точну інформацію про:

зміст рекламованої послуги;

вартість рекламованої послуги;

вікові та інші обмеження, встановлені законодавством і виробником послуги щодо кола споживачів рекламованої послуги;

платне чи безоплатне використання каналу телефонного зв'язку при наданні рекламованої послуги і вартість однієї хвилини телефонного зв'язку при отриманні послуги у відповідному регіоні;

▼

повне ім’я, найменування, адресу надавача рекламованої послуги.

Ця інформація подається шрифтом не менше половини розміру шрифту, яким подано номер телефону, що використовується для надання рекламованої послуги.

2. Забороняється розповсюдження реклами з використанням телексного або факсимільного зв’язку.

3. Забороняється використовувати для розповсюдження реклами безплатні номери телефонів: міліції, швидкої медичної допомоги, пожежної охорони та інших аварійних служб.

Стаття 16. Зовнішня реклама

1. Розміщення зовнішньої реклами у населених пунктах провадиться на підставі дозволів, що надаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, та в порядку, встановленому цими органами на підставі типових правил, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. При видачі дозволів на розміщення зовнішньої реклами втручання у форму та зміст зовнішньої реклами забороняється.

Зовнішня реклама на територіях, будинках та спорудах розміщується за згодою їх власників або уповноважених ними органів (осіб).

Розміщення зовнішньої реклами на територіях та об’єктах поза населеними пунктами провадиться лише за згодою їх власників або уповноважених ними органів (осіб).

Стягнення плати за видачу дозволів забороняється.

2. Зовнішня реклама повинна відповідати таким вимогам:

розміщуватись із дотриманням вимог техніки безпеки та із забезпеченням видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування та не відтворювати зображення дорожніх знаків;

освітлення зовнішньої реклами не повинно засліплювати учасників дорожнього руху, а також не повинно освітлювати квартири житлових будинків;

фундаменти наземної зовнішньої реклами, що виступають над поверхнею землі, можуть бути декоративно оформлені;

опори наземної зовнішньої реклами, що розташована вздовж проїжджої частини вулиць і доріг, повинні мати вертикальну дорожню розмітку, нанесену світлоповертаючими матеріалами, заввишки до 2 метрів від поверхні землі;

нижній край зовнішньої реклами, що розміщується над проїжджою частиною, у тому числі на мостах, естакадах тощо, повинен розташовуватися на висоті не менше ніж 5 метрів від поверхні дорожнього покриття;

у місцях, де проїжджа частина вулиці межує з цоколями будівель або огорожами, зовнішня реклама може розміщуватися в одну з фасадами будівель або огорожами лінію.

3. Забороняється розташовувати засоби зовнішньої реклами:

на пішохідних доріжках та алеях;

у населених пунктах на висоті менш ніж 5 метрів від поверхні дорожнього покриття, якщо їх рекламна поверхня виступає за межі краю проїжджої частини;

поза населеними пунктами на відстані менш ніж 5 метрів від краю проїжджої частини.

4. Розміщення зовнішньої реклами на пам’ятках та в межах зон охорони пам’яток національного або місцевого значення, в межах об’єктів природно-заповідного фонду дозволяється за погодженням з центральними або місцевими органами виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

5. Перелік обмежень та заборон щодо розміщення зовнішньої реклами, встановлений цим Законом, є вичерпним.

Стаття 17. Внутрішня реклама

1. Розміщення внутрішньої реклами погоджується з власником місця її розташування або уповноваженою ним особою. При погодженні розміщення внутрішньої реклами втручання у форму та зміст реклами забороняється.

2. Забороняється розміщення внутрішньої реклами у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, дошкільних навчальних закладах, середніх загальноосвітніх школах та спеціалізованих загальноосвітніх закладах освіти.

Ця заборона не поширюється на соціальну рекламу.

Стаття 18. Реклама на транспорті

1. Розміщення реклами на транспорті погоджується лише з власниками об’єктів транспорту або уповноваженими ними органами (особами). При погодженні розміщення реклами на транспорті втручання у форму та зміст реклами забороняється.

2. Розміщення реклами на транспорті повинно відповідати вимогам безпеки та правил дорожнього руху.

3. За умови розміщення реклами на транспорті з дотриманням вимог безпеки і правил дорожнього руху забороняється вимагати від власників транспортних засобів отримання дозволів, погоджень, інших документів щодо розміщення реклами.

4. Забороняється розміщення на транспортних засобах:

реклами, яка повторює чи імітує кольорографічні схеми спеціальних та оперативних транспортних засобів;

реклами із нанесенням світлоповертаючих матеріалів;

реклами, яка супроводжується звуковими чи світловими сигналами.

Забороняється розміщувати рекламу на скляних (прозорих) поверхнях транспортних засобів, за винятком випадків, коли для цього використовуються матеріали, які забезпечують безперешкодний огляд з салону транспортного засобу.

5. Забороняється розповсюдження реклами через радіотрансляційні або інші звукові мережі сповіщання пасажирів у транспортних засобах громадського користування, на станціях метрополітену, вокзалах, в портах та аеропортах, за винятком розповсюдження соціальної реклами.

Стаття 19. Реклама під час демонстрування кіно- та відеофільмів

Забороняється переривати для реклами демонстрацію художніх і документальних фільмів у кінотеатрах, відеосалонах та інших місцях, де здійснюється публічний показ кіно-, відео-, слайдфільмів.

Стаття 20. Реклама і діти

1. Забороняється реклама:

з використанням зображень дітей, які споживають або використовують продукцію, призначену тільки для дорослих чи заборонену законом для придбання або споживання неповнолітніми;

з інформацією, яка може підірвати авторитет батьків, опікунів, піклувальників, педагогів та довіру до них дітей;

з вміщенням закликів до дітей придбати продукцію або звернутися до третіх осіб з проханням зробити покупку;

з використанням зображень справжньої або іграшкової зброї, вибухових пристроїв.

2. Реклама не повинна містити зображення дітей у небезпечних ситуаціях чи за обставин, що у разі їх імітації можуть завдати шкоди дітям або іншим особам, а також інформації, здатної викликати зневажливе ставлення дітей до небезпечних для здоров’я і життя ситуацій.

3. Реклама не повинна завдавати дітям моральної чи фізичної шкоди, викликати у них відчуття неповноцінності.

4. Реклама не повинна вказувати на можливість придбання рекламованого товару, розрахованого переважно на дітей, кожною сім’єю без урахування можливостей її бюджету.

5. Реклама не повинна створювати у дітей враження, що володіння рекламованою продукцією дає їм перевагу над іншими дітьми.

Розділ III.
ОСОБЛИВОСТІ РЕКЛАМУВАННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ ТОВАРУ

Стаття 21. Реклама лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації

1. Дозволяється реклама:

лише таких лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації, що в установленому порядку дозволені спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров’я до застосування в Україні;

лише таких лікарських засобів, які відпускаються без припису (рецепту) лікаря, та лише таких медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації, застосування яких не потребує спеціальних знань та підготовки.

2. Забороняється реклама лікарських засобів, які вживаються та розповсюджуються тільки за приписом (рецептом) лікаря.

3. Забороняється реклама допінгових речовин та/або методів для їх використання у спорті.

4. Реклама лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації повинна містити:

об’єктивну інформацію про лікарський засіб і здійснюватися так, щоб було зрозуміло, що наведене повідомлення є рекламою і що рекламований товар є лікарським засобом;

повну фармакологічну назву лікарського засобу та назву виробника;

загальні застереження щодо застосування лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації;

рекомендацію щодо обов’язкового ознайомлення з інструкцією до застосування, що додається до лікарських засобів.

5. Реклама лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації не може містити посилань на терапевтичні ефекти стосовно захворювань, які не піддаються або важко піддаються лікуванню.

6. У рекламі лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації забороняється розміщення:

відомостей, які можуть справляти враження, що за умови вживання лікарського засобу чи застосування медичної техніки консультація з фахівцем не є необхідною;

відомостей про те, що лікувальний ефект від вживання лікарського засобу чи застосування медичної техніки є гарантованим;

зображень зміни людського тіла або його частин внаслідок хвороби, поранень;

тверджень, що сприяють виникненню або розвитку страху захворіти або погіршити стан свого здоров’я через невикористання лікарських засобів, медичної техніки та медичних послуг, що рекламуються;

тверджень, що сприяють можливості самостійного встановлення діагнозу для хвороб, патологічних станів людини та їх самостійного лікування з використанням медичних товарів, що рекламуються;

посилань на лікарські засоби, медичну техніку, методи профілактики, діагностики, лікування і реабілітації як на найбільш ефективні, найбільш безпечні, виняткові щодо відсутності побічних ефектів;

порівнянь з іншими лікарськими засобами, медичною технікою, методами профілактики, діагностики, лікування і реабілітації з метою посилення рекламного ефекту;

посилань на конкретні випадки вдалого застосування лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації;

рекомендацій або посилань на рекомендації медичних працівників, науковців, медичних закладів та організацій щодо рекламованих товару чи послуги;

спеціальних виявлень подяки, вдячності, листів, уривків з них із рекомендаціями, розповідями про застосування та результати дії рекламованих товару чи послуги від окремих осіб;

зображень і згадок імен популярних людей, героїв кіно-, теле- та анімаційних фільмів, авторитетних організацій;

інформації, що може вводити споживача в оману щодо складу, походження, ефективності, патентної захищеності лікарського засобу.

7. У рекламі лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації забороняється участь лікарів та інших професійних медичних працівників, а також осіб, зовнішній вигляд яких імітує зовнішній вигляд лікарів.

8. Забороняється вміщувати в рекламі лікарських засобів інформацію, яка дозволяє припустити, що лікарський засіб є харчовим, косметичним чи іншим споживчим товаром або що безпечність чи ефективність цього засобу обумовлена його природним походженням.

9. У рекламі косметичних засобів, харчових продуктів, вітамінних та інших харчових добавок забороняється посилання на те, що ці товари мають лікувальні властивості, якщо такі властивості не підтверджені у встановленому законодавством порядку спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з охорони здоров’я.

10. Забороняється реклама лікувальних сеансів, інших заходів з використанням гіпнозу та інших методів безконтактного, психічного або біоенергетичного впливу.

11. Забороняється реклама діагностики або лікування, які не ґрунтуються на безпосередньому контакті лікаря з пацієнтом.

12. Положення цієї статті не поширюються на рекламу лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації, яка розміщується у спеціалізованих виданнях, призначених для медичних установ та лікарів, а також яка розповсюджується на семінарах, конференціях, симпозіумах з медичної тематики.

Стаття 22. Реклама алкогольних напоїв та тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об’єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої та тютюнові вироби

1. Реклама тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об’єктів права

(Закінчення на 12-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про «День Уряду України» у листопаді 2003 року

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Провести 11 листопада 2003 року «День Уряду України» у Верховній Раді України з порядком денним: «Про заходи Кабінету Міністрів України щодо попередження смертності та інвалідності населення внаслідок серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань».

2. Кабінету Міністрів України визначити доповідачів, підготувати аналітичні та довідкові матеріали із зазначеного питання та подати їх до Верховної Ради України для вручення народним депутатам України не пізніше п’яти днів до проведення зазначеного «Дня Уряду України».

3. Комітетам Верховної Ради України з питань охорони здоров’я, материнства та дитинства, з питань соціальної політики та праці, у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів узагальнити пропозиції народних депутатів України і матеріали, що будуть подані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдоповідь і проект Постанови Верховної Ради України із зазначеного питання.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 11 вересня 2003 року.
№ 1145-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про "День Уряду України" з порядком денним "Про Міжнародний консорціум з управління та розвитку газотранспортної системи України"

Верховна Рада України **постановляє**:

1. У зв'язку із запланованим Кабінетом Міністрів України завершенням робіт по розробці Концепції міжнародного консорціуму з управління та розвитку газотранспортної системи України, що має стратегічне значення для енергетичної безпеки та економіки держави, провести у листопаді 2003 року в залі засідань Верховної Ради України "День Уряду України" з порядком денним "Про Міжнародний консорціум з управління та розвитку газотранспортної системи України".

2. Кабінету Міністрів України визначити доповідача, підготувати аналітичні та довідкові матеріали із зазначеного питання і надати їх для вручення народним депутатам України не пізніше п'яти днів до проведення "Дня Уряду України".

3. Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки узагальнити пропозиції народних депутатів України і матеріали, які будуть надані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдоповідь та проект Постанови Верховної Ради України з питання, що розглядатиметься на "Дні Уряду України".

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 11 вересня 2003 року.
№ 1147-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань "Державний бюджет України: реальні джерела наповнення та розширення відтворення фінансових ресурсів держави"

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Провести 1 жовтня 2003 року о 15 годині у залі засідань Верховної Ради України парламентські слухання на тему: "Державний бюджет України: реальні джерела наповнення та розширення відтворення фінансових ресурсів держави".

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України до 22 вересня 2003 року підготувати і передати до Верховної Ради України необхідні інформаційно-аналітичні матеріали про ключові проблеми наповнення доходної частини Державного бюджету України та розширеного відтворення фінансових ресурсів держави.

3. Комітетам Верховної Ради України з питань бюджету та з питань фінансів і банківської діяльності разом з Кабінетом Міністрів України, Державною податковою адміністрацією України та Рахунковою палатою забезпечити підготовку і проведення зазначених парламентських слухань.

4. Запросити для участі в парламентських слуханнях членів Уряду України, представників органів виконавчої влади, спеціалістів наукових та консультативних установ, представників громадськості.

5. Національній телекомпанії України та Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити пряму трансляцію парламентських слухань на загальнонаціональному каналі УТ-1 та загальнонаціональному радіоканалі УР-1.

6. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України здій-снити матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 11 вересня 2003 року.
№ 1149-IV.

▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про рекламу»

інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби, забороняється: на радіо та телебаченні, на перших і останніх сторінках газет, перших і останніх сторінках обкладинок журналів та інших видань, засобами внутрішньої реклами, рекламі на транспорті, за допомогою заходів рекламного характеру (крім спеціальних виставкових заходів).

2. Реклама алкогольних напоїв, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої, забороняється: на радіо та телебаченні у період з 6 години до 23 години, на перших і останніх сторінках газет, перших і останніх сторінках обкладинок журналів та інших видань, засобами внутрішньої реклами, рекламі на транспорті, за допомогою заходів рекламного характеру (крім спеціальних виставкових заходів).

3. Реклама алкогольних напоїв та тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої та тютюнові вироби:

забороняється на товарах та у друкованих виданнях, призначених переважно для осіб віком до 18 років, або у розрахованих на зазначених осіб частинах інших друкованих видань;

забороняється з використанням осіб віком до 18 років як фотомоделей;

не повинна містити зображення процесу паління тютюнових виробів або споживання алкогольних напоїв;

не може розташовуватися ближче ніж за 300 метрів прямої видимості від території дитячих дошкільних закладів, середніх загальноосвітніх шкіл та інших навчальних закладів, в яких навчаються діти віком до 18 років;

не може формувати думку, що паління або вживання алкоголю є важливим фактором досягнення успіху в спортивній, соціальній, сексуальній або інших сферах життя;

не повинна створювати враження, що вживання алкогольних напоїв чи паління тютюнових виробів сприятиме розв'язанню особистих проблем;

не може формувати думку, що алкоголь чи тютюнові вироби мають лікувальні якості або що вони є стимулюючими чи заспокійливими засобами;

не повинна заохочувати до вживання алкогольних напоїв чи тютюнопаління або негативно розцінювати факт утримування від вживання тютюнових виробів та алкогольних напоїв;

не може містити зображень лікарів та інших професійних медичних працівників, а також осіб, зовнішній вигляд яких імітує зовнішній вигляд лікарів;

не повинна включати зображення популярних осіб або пряме чи опосередковане схвалення популярними особами паління чи вживання алкоголю;

не повинна створювати враження, що більшість людей палить або вживає алкогольні напої.

4. Спонсорування теле-, радіопередач, театрально-концертних, спортивних та інших заходів з використанням знаків для товарів та послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби, забороняється.

Дозволяється спонсорування теле-, радіопередач, театрально-концертних, спортивних та інших заходів з використанням знаків для товарів та послуг, під якими випускаються алкогольні напої.

5. Реклама тютюнових виробів повинна супроводжуватись інформацією про кількісний вміст у димі однієї сигарети смоли та нікотину.

6. Забороняються такі види діяльності з рекламування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої та тютюнові вироби:

спонсорування заходів, призначених переважно для осіб віком до 18 років, з використанням знаків для товарів та послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби та алкогольні напої;

розповсюдження та продаж будь-яких товарів з використанням знаків для товарів та послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби та алкогольні напої, особам віком до 18 років.

7. Реклама тютюнових виробів та алкогольних напоїв, а також знаків для товарів та послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються дані вироби та напої, повинна супроводжуватися текстами попередження такого змісту: «Куріння може викликати захворювання на рак», «Надмірне споживання алкоголю шкідливе для вашого здоров'я». Кожному попередженню має бути відведено не менше 15 відсотків площі (обсягу) всієї реклами. Колір тексту попередження має бути контрастним щодо кольору фону попередження.

8. Рекламодавці алкогольних напоїв та тютюнових виробів зобов'язані у порядку, передбаченому законами України, спрямовувати на виробництво та розповсюдження соціальної реклами щодо шкоди тютюнопаління та зловживання алкоголем не менше 5 відсотків коштів, витрачених ними на розповсюдження реклами тютюнових виробів та алкогольних напоїв у межах України. Розпорядники цих коштів щоквартально оприлюднюють звіт щодо їх використання.

Стаття 23. Реклама зброї

1. Реклама зброї може здійснюватися тільки у відповідних спеціалізованих виданнях щодо зброї, або безпосередньо у приміщеннях торговельних закладів (підприємств), які реалізують зброю, або на відповідних виставках (заходах).

2. Порядок рекламування бойової зброї, озброєнь і військової техніки, а також зброї, яка відповідно до законодавства може перебувати у власності осіб, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 24. Реклама послуг, пов'язаних із залученням коштів населення

1. Реклама послуг (банківських, страхових, інвестиційних тощо), пов'язаних із залученням коштів населення, або осіб, які їх надають, дозволяється лише за наявності спеціального дозволу, ліцензії, що підтверджує право на здійснення такого виду діяльності. Така реклама повинна містити номер дозволу, ліцензії, дату їх видачі та найменування органу, який видав цей дозвіл, ліцензію.

Це положення не застосовується у випадках, коли дається тільки реклама знака для товарів і послуг, назви особи (без реклами послуг).

2. У рекламі таких послуг або осіб, які їх здійснюють, забороняється повідомляти розміри очікуваних дивідендів, а також інформацію про майбутні прибутки, крім фактично виплачених за підсумками не менш як одного року.

Стаття 25. Реклама цінних паперів

1. Рекламою цінних паперів визнається реклама про:

цінні папери, які емітуються та/або перебувають в обігу;

учасника ринку цінних паперів та його діяльність;

угоди з цінними паперами та/або умови цих угод.

Інформація, яка відповідно до чинного законодавства про цінні папери та нормативно-правових актів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку підлягає обов'язковому оприлюдненню, не вважається рекламою цінних паперів.

2. Рекламодавцями реклами цінних паперів можуть бути лише учасники ринку цінних паперів, передбачені Законом України «Про цінні папери і фондову біржу».

3. Реклама рекламодавців — учасників ринку цінних паперів має містити відомості про наявність спеціального дозволу, ліцензії, що підтверджує право на здійснення відповідного виду діяльності на ринку цінних паперів, із зазначенням номера дозволу, ліцензії, дати їх видачі та найменування органу, який видав цей дозвіл, ліцензію.

Це положення не застосовується у випадках, коли здійснюється реклама знаків для товарів та послуг учасника ринку цінних паперів без реклами послуг щодо цінних паперів.

4. Рекламодавцям реклами цінних паперів при замовленні її виробництва та розповсюдження забороняється:

вказувати розмір доходу, який передбачається одержати за цінними паперами, крім випадків, коли це необхідно вказувати відповідно до вимог законодавства про цінні папери, та надавати прогнози щодо зростання курсової вартості цінних паперів;

рекламувати цінні папери до публікації інформації про випуск цінних паперів та їх реєстрацію відповідно до законодавства про цінні папери та нормативно-правових актів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

використовувати відомості, які відсутні в інформації про емісію цінних паперів, що зареєстрована у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

5. У разі, коли випуск цінних паперів визнано таким, що не відбувся, емітент таких цінних паперів зобов'язаний припинити розповсюдження реклами цих паперів у 3-денний термін з моменту реєстрації в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку звіту про наслідки підписки на ці цінні папери.

Розділ IV. КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО РЕКЛАМУ

Стаття 26. Контроль за дотриманням законодавства про рекламу

1. Контроль за дотриманням законодавства України про рекламу здійснюють у межах своїх повноважень:

спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів — щодо захисту прав споживачів;

Антимонопольний комітет України — щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції;

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення — щодо телерадіоорганізацій усіх форм власності.

2. На вимогу органів виконавчої влади, на які покладено контроль за дотриманням законодавства про рекламу, рекламодавці, виробники та розповсюджувачі реклами зобов'язані надавати документи, усні чи письмові пояснення, відео- та звукозаписи, а також іншу інформацію, необхідну для здійснення ними повноважень щодо контролю.

Органи державної влади зобов'язані повідомляти рекламодавців, виробників та розповсюджувачів реклами про розгляд справ про порушення ними законодавства про рекламу не пізніш як за три дні до такого розгляду, а у невідкладних випадках — не пізніш як за один день.

3. Рекламодавці, виробники та розповсюджувачі реклами під час розгляду питання про порушення цього Закону мають право:

бути присутніми на засіданні органу державної влади під час розгляду питання про порушення ними цього Закону;

подавати необхідні документи, давати пояснення;

отримувати копію протоколу засідання та рішення органу державної влади, прийнятого щодо них;

оскаржувати дії чи бездіяльність виконавчого органу контролю та його посадових осіб до суду.

4. З метою координації діяльності суб'єктів рекламного ринку Кабінет Міністрів України створює Раду з питань реклами, до складу якої входять представники органів державної влади, об'єднань громадян, об'єднань підприємств у галузі реклами. Члени цієї Ради працюють у ній на громадських засадах.

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства про рекламу

1. Особи, винні у порушенні законодавства про рекламу, несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до закону.

2. Відповідальність за порушення законодавства про рекламу несуть:

1) рекламодавці, винні:

у замовленні реклами продукції, виробництво та/або обіг якої заборонено законом;

у наданні недостовірної інформації виробнику реклами, необхідної для виробництва реклами;

у замовленні розповсюдження реклами, забороненої законом;

у недотриманні встановлених законом вимог щодо змісту реклами;

у порушенні порядку розповсюдження реклами, якщо реклама розповсюджується ними самостійно;

2) виробники реклами, винні у порушенні прав третіх осіб при виготовленні реклами;

3) розповсюджувачі реклами, винні в порушенні встановленого законодавством порядку розповсюдження та розміщення реклами.

3. З метою захисту інтересів суспільства, держави, споживачів реклами і учасників рекламного ринку органи державної влади, зазначені у статті 26 цього Закону, можуть звертатися до суду з позовами про заборону відповідної реклами та її публічне спростування.

4. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та його територіальні органи в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі за поданням органів державної влади, зазначених у статті 26 цього Закону, або самостійно у випадках, передбачених цією статтею, крім тих, які віднесено виключно до компетенції Антимонопольного комітету України та які регулюються законодавством з питань авторського права та суміжних прав, накладають штрафи у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, на:

рекламодавців за вчинення дій, передбачених пунктом 1 частини другої цієї статті, — у розмірі п'ятикратної вартості розповсюдженої реклами;

виробників реклами за вчинення дій, передбачених пунктом 2 частини другої цієї статті, — у розмірі п'ятикратної вартості виготовлення реклами;

розповсюджувачів реклами за вчинення дій, передбачених пунктом 3 частини другої цієї статті, — у розмірі чотирикратної вартості розповсюдження реклами.

Повторне вчинення перелічених порушень протягом року тягне за собою накладення штрафу у подвійному від передбаченого за ці порушення розмірі.

5. Вартість розповсюдженої реклами визначається виходячи з договірної (контрактної) вартості без урахування суми внесених (нарахованих) податків, зборів (обов'язкових платежів), які встановлені Законом України «Про систему оподаткування».

6. За неподання або подання завідомо недостовірної інформації щодо вартості розповсюдженої реклами та/або виготовлення реклами та/або вартості розповсюдження реклами спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та його територіальним органам, необхідної для здійснення ними передбачених цим Законом повноважень, на рекламодавців, виробників реклами та розповсюджувачів реклами накладається штраф у розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

7. У разі неможливості встановлення вартості реклами, розповсюдженої з порушенням вимог цього Закону, на рекламодавців та розповсюджувачів реклами рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів накладається штраф у розмірі до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

8. Рішення про накладення штрафу за порушення законодавства про рекламу у розмірі 300 і більше неоподатковуваних мінімумів доходів громадян приймається виключно спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів.

9. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та його територіальні органи можуть вимагати від рекламодавців публікації відомостей, що уточнюють, доповнюють рекламу, та звертатися з позовом до суду щодо протиправних дій рекламодавців, виробників та розповсюджувачів реклами.

10. Антимонопольний комітет України накладає стягнення на рекламодавців за порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

11. Рішення у справах про порушення законодавства про рекламу можуть бути оскаржені до суду.

12. Положення цієї статті не обмежують прав споживачів реклами, яким було завдано шкоди недобросовісною та неправомірною порівняльною рекламою, на відшкодування шкоди відповідно до законодавства України.

Стаття 28. Публічне спростування недобросовісної та неправомірної порівняльної реклами

1. Публічне спростування недобросовісної та неправомірної порівняльної реклами здійснюється добровільно або за рішенням суду.

2. Публічне спростування недобросовісної та неправомірної порівняльної реклами здійснюється за рахунок винної особи.

3. Публічне спростування недобросовісної та неправомірної порівняльної реклами здійснюється в такому ж порядку, в якому вона була розміщена.

Стаття 29. Права об'єднань громадян, об'єднань підприємств у галузі реклами

Об'єднання громадян та об'єднання підприємств у галузі реклами мають право:

здійснювати незалежну експертизу реклами та нормативно-правових актів з питань реклами щодо відповідності вимогам законодавства України та давати відповідні рекомендації рекламодавцям, виробникам і розповсюджувачам реклами;

звертатися до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань порушення законодавства про рекламу;

звертатися з позовом до суду в інтересах рекламодавців, виробників та розповсюджувачів реклами у разі порушення їх прав, передбачених законодавством;

представляти своїх членів в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування. Частина дев'ята статті 13 набирає чинності з 1 січня 2005 року.

2. Частину першу статті 4 Декрету Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113, № 26, ст. 281, № 49, ст. 459; 1994 р., № 28, ст. 241, № 29, ст. 257, № 33, ст. 300; 1995 р., № 14, ст. 90; 1996 р., № 9, ст. 43, № 52, ст. 306; 1997 р., № 9, ст. 70, № 18, ст. 131; 2000 р., № 19, ст. 143, № 29, ст. 232, № 46, ст. 398, № 50, ст. 436; 2001 р., № 24, ст. 124; 2002 р., № 6, ст. 43, № 32, ст. 223; 2003 р., № 10—11, ст. 87, № 14, ст. 100) доповнити пунктом 46 такого змісту:

«46) спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів та його територіальні органи — за позовами, з якими вони звертаються до суду у справах, пов'язаних із порушенням законодавства про рекламу».

3. Кабінету Міністрів України:

до 1 жовтня 2003 року подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів України, які випливають із цього Закону;

до 1 січня 2004 року привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

розробити нормативно-правові акти, необхідність прийняття яких передбачається цим Законом».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2003 року.
№ 1121-IV.

Неаполь Скіфський

Поліс, який пам'ятає юність людства

Рівно п'ять років тому зі сторінок нашої газети з петицією до вищого керівництва автономії і держави звернулися активісти українських товариств із проханням вжити термінових заходів для порятунку античної пам'ятки світового значення — Неаполя Скіфського.

У публікації йшлося про варварське нищення унікального білокам'яного городища, яке 500 років поспіль 2—2,5 тисячі років тому було столицею пізньоскіфської держави, що займала територію від Дону і майже до Дунаю.

Древньому городищу не щастить

Розташованому на зеленому, горбистому 20-гектарному гірському плато майже в центрі нинішнього Сімферополя древньому місту, спершу не пощастило вистояти проти численних нападників. Потім не поталанило зберегти мури, які почали масово розбирати за часів кримського ханства на будівництво середньовічної Ак-Мечеті. У позаминулому столітті — за царату, коли древню столицю знову методично руйнували, вивозячи стародавнє каміння для будівництва казарм, укріплень, цивільних установ, будинків і споруд жителів новоствореного адміністративного центру Криму. Його міська управа навіть сприяла «видобутку» обробленого древніми пращурами каменю за певну плату, намагалася з допомогою торгівлі матеріалами з безцінної історичної пам'ятки поповнити міську казну. У минулому — коли нова влада розпорядилася 1926 року саме на унікальних похованнях, фундаментах і склепах збудувати очисні споруди, у 50-х роках їх розширити, у 80-х реконструювати і відрізати ще й чималий шматок охоронної території, а пізніше не заборонила спорудити в заповідній зоні гаражі та дороги до них, прокласти лінії електропередач і труби. Не щастить і досі. За п'ять років після публікації звернення до урядовців не змінилося нічого! Колишню столицю скіфської держави, яку вдалося оборонити від сусідів-херсонеситів і військ Мітрідата Євпатора, могутніх полчищ зайд — аланів, сарматів, зруйнували гуни і готи, донищують сучасні сімферопольці, байдужі до власної історії.

Фундаменти, товстелезні стіни метрової висоти, інші залишки античного міста достояли до 70-х років. Щоб остаточно зникнути на початку нового тисячоліття?

Так безславно закінчилася спроба понад піввіку тому створити тут державний заповідник. Тоді охоронну башту над могилою славетного царя Скілура звели з місцевого каменю на розчині найміцнішого замісу. Та сьогодні вже і її «вдячні нащадки» так роздовбали, що допіру зводити нову. Серед білого дня, між будяків, корів, овець і кіз, «нічийного вигону», «допитливі» сучасники риють тут лази до ще не розграбованих скарбів. Вечорами це романтичне місце заполоняють любителі міцних напоїв, підохочуючи один одного до непомірних доз спиртного нагадуванням: мовляв, ще скіфи пили не розбавлене водою вино. Ночами сатаністи обливають древнє каміння потоками «жертовної крові» нещасних тварин. Цілодобово не криючись гуртуються наркомани, залишаючи гори шприців.

Нинішні «батьки» міста сором'язливо відмовляються від істинної — «скіфської» дати його народження в античні часи, готуються зустріти 220-ліття за літочисленням царської Росії. Це замість того, щоб обстоювати кожен рік своєї древності, щоб де-юре належати до стародавніх полісів, які пам'ятають юність людства.

Між тим, самі скіфи спокій могил предків оберігали самовіддано. За легендами, найбільшим святотатством вони вважали руйнацію курганів, за що упійманому на місці злочину ламали хребет і відвозили у дикий степ на розтерзання звірям і птахам. Хрестоматійний приклад. Військо перського царя Дарія, що вдерлося до скіфів в 514-513 роках. Його вщент виснажили хмарами стріл, засипаними колодязями і випаленим степом загони відступаючих скіфів. Тоді східний завойовник відправив до них посла, пропонуючи нарешті зійтися у вирішальній битві або здатися. Скіфи відповіли: «Знайди спершу могили наших предків. Тоді й ми станемо з тобою воювати».

Гробниця Скілура і провідник — дивакуватий дідусь

Легендарну столицю скіфів учені свого часу шукали від Перекопа до Херсонеса, а знайшли у центрі півострова. В 1827 році місцевий краєзнавець зупинив одну з навантажених камінням із Керменчика підвод. У ній він побачив мармурову плиту з барельєфом скіфа-вершника і ще три — з древніми написами, іменами царів і посвятами Зевсу та Афіні, які врятував для науки. Знахідки купив для своєї колекції хан Султан Крим-Гірей. Потім вони опинилися в Одеському музеї старожитностей, де зацікавили директора — археолога Івана Бларамберга. Так було відкрито унікальну пам'ятку світового значення — добре захищену фортецю-городище Неаполь Скіфський — «нове місто». Певно, на відміну від старої столиці скіфів на Дніпрі — на місці Кам'янського городища. А на узвишші крутих Петровських скель, звідки брали каміння, невдовзі знайшли сенсаційний скарб — монети, нові плити з написами, оборонні стіни і головні ворота міста, мавзолей скіфської знаті багатьох поколінь з 72 похованнями. У них виявили людські й кінські кістяки, зброю, 1327 золотих прикрас, склепи з розписами великої наукової і художньої цінності, зразки древнього живопису битв і походів, розваг і застіль скіфів. Є докази, що тут були поховані цар Скілур, за правління якого Мала Скіфія досягла найвищого розквіту, його син Палак і скіфська цариця. Археологи кажуть, що якийсь дивакуватий дідусь переконав учених шукати гробницю великого Скілура саме біля міських воріт. Там археологи відразу і наштовхнулися на мавзолей, у якому цар лежав у пишно розшитому золотом вбранні, біля його стегна знаходився сагайдак зі стрілами, а в ногах —шолом. У незвичайної краси саркофазі серед гір золотих прикрас спочивала й цариця. Потопав у коштовностях і їхній син.

Фрагмент коштовної прикраси, знайденої археологами у саркофазі

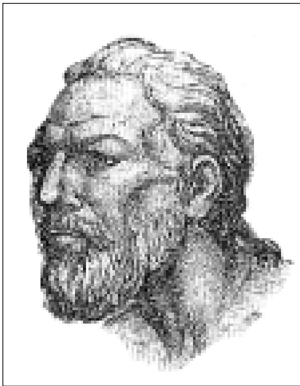

Такий вигляд мав цар Скіл, похований у мавзолеї Неаполя *(реконструкція М. Герасимова)*.

А ось ім'я дідуся, який указав місце дивовижно багатої і цінної для науки та пізнання нашої цивілізації знахідки, людська байдужість нам не лишила, як і таємниці його знань. Та зроблений із кипарисового дерева, інкрустований, із безліччю орнаментів та з грифонами царський саркофаг, інші безцінні знахідки допомогли визначити дати подій, простежити торгові шляхи скіфів, дізнатися про їхні мистецтва й ремесла. Почалося планомірне вивчення видатної археологічної пам'ятки, яка продовжує дивувати новими сюрпризами.

Останній з них Неаполь Скіфський подарував чотири роки тому. На детально відпрацьованій археологами ще в 1827 році ділянці археологи Юрій Зайцев і Сергій Колтухов виявили сенсаційну знахідку: кам'яне послання з античності. Напис на плиті розповів про попередника знаменитого Скілура — царя Аргоса, який налагодив бурхливу торгівлю не тільки зі скіфськими містами, а й античними країнами Північного Причорномор'я. Знахідка збагатила новими подробицями твердження вчених, що й тоді кримський Неаполь був столицею потужної пізньоскіфської держави. Це додало пам'яті міжнародної слави, але не державної уваги.

Досі незбагненними лишаються уламки ще однієї кам'яної плити, знайденої біля головних південних воріт оборонної стіни на місці древнього святилища. На ній чітко зафіксовано людину в ореолі проміння. Сонце і три дивовижні об'єкти, що летять до Землі. Поруч зображення фігури більшої і не схожої на людську, може, інопланетянина? На голові його шолом з антенами — чи не... скафандр? А стрілами вказано шлях до невідомої планети. Саме тут археологи розкопали ще й культовий майданчик із менгірами. У древній обсерваторії відстежували шлях Сонця під час переміщення з південної півкулі до північної і навпаки. «Науковий центр» скіфів діяв у період розквіту геоцентричної системи побудови світу Клавдія Птолемея.

І притча про віник

... Знамениту притчу про віник, яку знає кожен школяр, передав нащадкам у спадок саме скіфський цар Скілур. Перед смертю він зібрав своїх численних синів, роздав кожному по бойовій стрілі й запропонував переламати їх. Це вони зробили. Тоді Скілур зібрав усі стріли разом, і зламати їх стало неможливо. «Якщо ви триматиметеся разом, як ці стріли, — промовив цар, станете незламними і непереможними. Та коли не буде між вами міцного союзу — вас знищать поодинці». Чи це не підказка уряду, вкупі з вітчизняними та іноземними спонсорами, які виявляють зацікавленість «скіфським проектом», способу знайти кошти на відродження унікальної древньої столиці до рангу музею-заповідника.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Таким уявляється археологам план древнього білокам'яного Неаполя Скіфського…

ЗНАХІДКИ

Домонгольська сенсація XXI століття

(Початок на 1-й стор.).

А почалася вся ця історія ще десять років тому, коли по вулиці Юрківській розпочалося зведення дитячого садка. Під час прокладання комунікаційної траншеї було виявлено інтригуючі рештки, якими зацікавилися археологи. Проте провести розкопки — як і добудувати дошкільний заклад — завадила економічна криза. Згодом тут вирішили спорудити нове приміщення Подільської райдержадміністрації з підземним автопаркінгом. Перші на будівельний майданчик вийшли археологи — так і народилася сенсація. Керівник загону Подільської археологічної експедиції Марина Сергєєва розповіла, що під час розкопок знайдено шматки бронзового дзвону, залишки панікадила, полив'яні плитки та шматочки фресок. Роботи тривають без вихідних.

Цікаво, що церкву не зруйнували, а з якихось причин розібрали. Пізніше на цьому місці було кладовище — археологи на моїх очах викопали фрагменти людського кістяка. Такі знахідки перепоховають в іншому місці з додержанням усіх християнських традицій. У XIX ст. на місці зруйнованого кладовища вже споруджували помешкання киян — звідсіля й шар будівельного сміття.

На думку наукового співробітника Інституту археології НАН України Руслана Орлова, храм, схоже, було зведено артіллю чернігівських майстрів, але й з урахуванням особливостей, притаманних київській архітектурі. Він дуже подібний до храму Богородиці Пирогощі, який нещодавно відбудовано на Контрактовій площі столиці.

Археологи наполягають на музеєфікації знахідки та спорудженні над нею павільйону з подальшим облаштуванням експозицій. Звісно, це вимагає відповідного фінансування. Якщо павільйон не з'явиться до настання зими, залишки храму доведеться повністю засипати піском, інакше вони загинуть.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Запорізької області (м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4, 69001) постановою від 09 вересня 2003 року (справа № 20/71) Дочірнє підприємство «Запорізьке монтажне управління Відкритого Акціонерного Товариства «Південтеплоенергомонтаж» (71503, м. Енергодар Запорізької області, п/с 71, телефон/факс 3-23-29, р/р 26005301190445 в Енергодарському відділенні Промінвестбанку МФО 313098, код ОКПО 00121123) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії підприємства Кучугура Миколу Калениковича (м. Енергодар Запорізької обл., п/с 71, т/факс 3-23-29, домашній тел. 3-86-75).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) постановою від 02 вересня 2003 р. по справі № 20/47 визнав банкрутом Закрите акціонерне товариство «Веселівський завод будівельних матеріалів (72200, Запорізька область, смт. Веселе, вул. Мостова, 3, п/р 26008440285001 у Веселівському відділенні Запорізької дирекції банку «Україна», МФО 319366, код ЄДРПОУ 05394570).

Ліквідатором призначено Войтановича Олександра Йосиповича (ліцензія АА № 419243 від 29.10.02); м. Запоріжжя, вул. Жукова, буд. 14, кв. 168, 8 (067) 6146862.

ТОВ «Птах ЛТД» (ідн. код 20024706)

повідомляє про свою ліквідацію, заяви кредиторів приймаються протягом 2 місяців, м. Київ, вул. Грушевського, 30/1, кв. 322.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 29 серпня 2003 р. порушено провадження у справі № 20/75 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю, «Авен-Єзер» (69001, м. Запоріжжя, вул. Перемои, 2, код ЄДРПОУ 31345376, п/р 26003280712099 в Запорізькому РУ ПриватБанку, МФО 313399).

Розпорядником майна призначено Войтановича Олександра Йосиповича (ліцензія АА № 419248 від 29.10.02); м. Запоріжжя, вул. Жукова, буд. 14, кв. 168, 8 (067) 6146862.

Заяви конкурсних кредиторів приймаються в тридцятиденний термін з дня опублікування оголошення.

Хозяйственным судом АР Крым (95000, АР Крым, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 18) возбуждено дело о банкротстве Совхоза-завода «Евпаторийский», 96524, АР Крым, Сакский район, с. Вересаево (р/с 000406208 в Укрсоцбанке, МФО 324076, ОКПО 00412990).

Распорядителем имущества назначен Головачев Владимир Данилович (лицензия АА № 485251 от 27.03.2003 г.), адрес: 97000, квартал Егудина, дом 38, кв. 14, село Петровка, Красногвардейский район, АР Крым.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении 30 дней с момента опубликования объявления.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) Постановою від 02.09.2003 р. по справі № 24/129-б визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «Трансенергогаз» м. Київ, вул. Богатирська, 6/14, рах. 26008189 в 3-й КФ АППБ «Аваль», МФО 322960, код 23154183.

Ліквідатором ТОВ «Трансенергогаз» призначено Щербаня Олексія Миколайовича, ліцензія № 047812, від 19.10.01, поштова адреса: 01030, м. Київ-30, а/с 157.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«ВІРА»** (ЄДРПОУ 13574441) ліквідується. Претензії приймаються у термін, визначений законодавством, за адресою: м. Бердичів, вул. Володимирська, 4, кв. 1, тел. (04143) 2-08-89.

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства

виступає організатором повторних публічних торгів (аукціону) з продажу майна підприємства-банкрута — ЗАТ «Агротеп-Сервіс» (справа № Б26/135/01) зі зниженням вартості майна на 30 %, яке знаходиться за адресою: Дніпропетровська область, Дніпропетровський р-н, сел. Самарівка, вул. Лісозаводська, 75-б. Загальна характеристика об'єктів продажу: лот № 1 — автомобіль МАЗ 5549, держ. № 03375 АВ, рік випуску 1985, тип кузова — самоскид. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 1 складає 735 (сімсот тридцять п'ять) грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ — 122,50 грн. Лот № 2 — автомобіль ГАЗ 53А держ. № 1801 ЯАА, рік випуску 1977, тип кузова —автопідйомник. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 2 складає 882 (вісімсот вісімдесят дві) грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ — 147,00 грн. Лот № 3 — автомобіль САЗ 3507, держ. № 1838 ЯАА, рік випуску 1988, тип кузову — самоскид. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 3 складає 558 (п'ятсот п'ятдесят вісім) грн. 60 коп. в т. ч. ПДВ — 93,10 грн. Лот № 4 — автобус ЛАЗ 699 Р, держ. № 6549 ДНЦ, рік випуску 1993. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 4 складає 5853 (п'ять тисяч вісімсот п'ятдесят три) грн. 40 коп. в т. ч. ПДВ -975,56 грн. Лот № 5 — автомобіль ГАЗ 5205 держ. № 1594 ЯАА, рік випуску 1987, тип кузова — фургон. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 5 складає 1437 (одна тисяча чотириста тридцять сім) грн. 10 коп. в т. ч. ПДВ — 239,52 грн. Лот. № 6 — автомобіль ГАЗ 5312 держ. № 02392 АВ, тип кузова — платформа. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 6 складає 1358 (одна тисяча триста п'ятдесят вісім) грн. 70 коп. в т. ч. ПДВ — 226,45 грн. Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на: п/р 260083001161 в ДФ АТ «ВА-банк», МФО 305868, код ЄДРПОУ 13420399 Придніпровської товарної біржі, м. Дніпропетровськ до 16.10.03 р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 16.10.2003 р. включно на Придніпровській товарній біржі за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, 15А, кімн. 73, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з технічними характеристиками об'єктів звертатися за тел. (056) 744-19-31, 740-20-46. З питань оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (0562) 35-77-45.

Повторні публічні торги (аукціон) відбудуться 21.10.03 р., об 11.00 у торговому залі Придніпровської товарної біржі а адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, 15А.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Сумська філія Агентства з питань банкрутства реалізує:

І. Майно ДП «Конотопський завод продтоварів» ЗАТ «Укрпродіндустрія» (Сумська обл. м. Конотоп, вул. Ген. Тхора, 101) — 76 тон оцту. Відсоток кислотності від 6,48 до 8,16.

Початкова вартість продажу — згідно експертної оцінки.

ІІ. На відкритих торгах у формі аукціону майно підприємств банкрутів:

1. ЦМК «Роменського міжгосподарського комбікормового заводу». Майно розташовано за адресою: Сумська обл., м. Ромни, вул. Київська, 111. Маються приміщення для зберігання зерна 20 тис. т., добова норма випуску комбікормових сумішей 70 т. Початкова ціна продажу 350 тис. грн. з ПДВ.

2. ЦМК СП «Буринський овочесушильний завод» майно розташоване за адресою: 41700, Сумська обл., м. Буринь, вул. Лермонтова, 5.

Завод за рік може випускати 120 т. Крупи, 120 т. Борошна, 120 т. картоплі сушеної, 50 т. картопляного крохмалю, 40 т. цибулі сушеної, 40 т. моркви сушеної, 20 т. олії.

Початкова ціна продажу 141 400 грн. з ПДВ.

3. Майно дочірнього підприємства СП «Буринський овочесушильний завод».

Початкова ціна продажу 55 000 грн. з ПДВ.

Гарантійний внесок 5% від початкової ціни продажу об'єкта. Реєстраційний внесок 17 гривень. Гарантійний та реєстраційний внесок вноситься на р/р 260016742 в СОД АППБ «Аваль», МФО 337483, код 26254873, отримувач Сумська філія агентства з питань банкрутства.

Заяви приймаються протягом 27 днів від дати виходу оголошення, аукціони будуть проведені на 30 день від дати виходу оголошення о 10,11,12 годині відповідно.

Для ознайомлення з майном та довідками по аукціону звертатись за адресою: м. Суми, вул. Кірова, 25, кім 906, т/ф (0542) 340-495;

Дирекція ЗАТ СК «Аура»

повідомляє про зміни в порядку денному загальних зборів акціонерів ЗАТ СК «Аура» в зв'язку з внесенням пропозицій про доповнення порядку денного акціонером, що володіє більш ніж 10 % акцій.

Порядок денний доповнюється дев'ятим та десятим питаннями:

9. Про відкликання діючих членів Спостережної ради товариства та обрання нових членів Спостережної ради.

10. Про відкликання членів ревізійної комісії та обрання нових членів ревізійної комісії.

Загальні збори акціонерів відбудуться 14.10.2003 р. о 12.00 годині за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. О. Гончара, 16, к.306.

Дирекція.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 02.09/2003 р. по справі № Б26/23/03 Дочірнє підприємство «Будівельно-монтажний поїзд № 317» Відкритого акціонерного товариства транспортного будівництва «Дніпротрансбуд» (код за ЄДРПОУ 04691573, юридична адреса: 49071, м. Дніпропетровськ, вул. Лісопаркова, 5-а, п/р № 2600430130054 у Дніпропетровському Центральному відділенні «Промінвестбанку», МФО 305437) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Ясногора Ігоря Вячеславовича (ліцензія АА № 047844) (49040, м. Дніпропетровськ, а/с № 2350, тел./факс (0562) 31-82-12). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Міністерство екології та природних ресурсів України

оголошує конкурс на заміщення вакантної посади начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Кіровоградській області.

З умовами конкурсу та вимогами до конкурсантів можна ознайомитися під час подання документів. Документи на конкурс приймаються протягом місяця з дати опублікування оголошення.

Контактні телефони: 228-17-96, 228-07-86, кім. 616, 620.

Заяви подаються за адресою:

01601, Київ—1, вул. Хрещатик, 5.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушено справу № 33/125 Б про банкрутство закритого акціонерного товариства «Молоко» (84639, Донецька обл., м. Горлівка, вул. Нікітовська, 33, код ЄДРПОУ 31190756, МФО 334011, п/р 26002175191870 у Лівобережному відділенні ДОФ АКБ «Укрсоцбанк», м. Донецьк) та відкрито процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено Тєвєлєва Дмитра Михайловича, ліцензія № 249970 (м. Донецьк, пр-т Павших Комунарів, 7, офіс 201).

Приватне підприємство «Вікторія-3» (код ЄДРПОУ 32327055, юридична адреса: м. Львів, вул. Грабовського, 11; р/р 26007000242001 в філії ВАТ КБ «Надра», ЛРУ, МФО 325978) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування.

Хозяйственный суд АРК (95000, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, д. 18) возбудил дело № 2-11/10701-2003 о признании банкротом должника государственного опытного хозяйства «Крымская Роза» (АР Крым, Белогорский р-н, с. Крымская-Роза, ул. Павлюченко, 4, ОКПО 00494500, МФО 384191, р/с № 2600731693238 в Белгородском отделении Ощадбанка № 4556).

Распорядитель имущества Горулько Лариса Анатольевна, лицензия Серия АА № 250218 от 28.12.2001 г., г. Кр.. вой Рог, ул. Ленина, д. 10, кв. 39.

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение 30 дней со дня опубликования объявления.

Господарський суд Херсонської області (73000, вул. Горького, 18) ухвалою від 12.09.2003 року порушив справу № 5/104-Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Ольстава» (73000, м. Херсон, вул. Перекопська, 19), розрахунковий рахунок 26000029000013 у ХОД АППБ «Аваль», МФО 352093, код 31134361.

Розпорядником майна призначено Запорожця Дмитра Юрійовича (ліцензія АА № 487839 серія АА від 15.03.03 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) постановою по справі № Б29/8/02 від 08.09.2003 р. ВАТ «Автодізель» (50045, м. Кривий Ріг, вул. Лозоватська, 116а, р/р № 26002151370001 в КФ КБ «Приватбанк», МФО 305750, код ЄДРПОУ 03116239) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Цибульського Ю. О. (ліцензія АА № 047623, 50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна, 1/12).

Акционерное общество закрытого типа «Европейская промышленно-коммерческая группа INRI». Адрес: 49005, ул. Чернышевского, 1б, г. Днепропетровск, Украина, ОКПО 19145244 сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение двух месяцев. Телефон: 67-38-18.

Ухвалою Арбітражного суду Львівської області від 22.05.2001 р. по справі № 7/36-21/27 ТзОВ «Біла орхідея» ліквідовано як юридичну особу.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) постановою від 03 вересня 2003 р. по справі № 20/76 визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Кафе «Курчата табака» (69000, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 129, п/р 26006202892002 у Запорізькому РУ ПриватБанку, МФО 313399, код ЄДРПОУ 23280735).

Ліквідатором призначено Войтановича Олександра Йосиповича (ліцензія АА № 419243 від 29.10.02); м. Запоріжжя, вул. Жукова, буд.14, кв. 168, 8(067) 6146862.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) постановою від 01.09.2003 р. по справі № 19/21 визнав Відкрите акціонерне товариство «Запоріжтеплозвукоізоляція» 69600, м. Запоріжжя, МПС — 470, Північне шосе, 20-є. Код ЄДРПОУ 00292712, Р/р № 26009301300098 в Орджонікідзевському від. ПІБ, МФО 0313333 банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Василенко Р. В. ліцензія № АА 419242. 69002, м. Запоріжжя, вул. Червоногвардійська, 40, оф. 6.

Господарським судом Автономної Республіки Крим (95005, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) 01.09.2003 р. порушено провадження у справі № 2-8/12990-2003 про банкрутство Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Красний Крим» (96343, АР Крим, Первомайський р-н, с. Войково, вул. Мічуріна, 1, код ЄДРПОУ 30889323, рах. 26004516148650 в КРФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 324010) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено Головачова Володимира Даниловича (ліцензія АА № 485251 від 27.03.2003 р., 97012, АР Крим, Красногвардійський р-н, с. Петрівка, кв-л ім. Єгудіна, 38/14).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) від 9.09.2003 року по справі № 5/438-03 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ТОВ «УРОЖАЙ» (код ЄДРПОУ 03730727, 23430, с. Курашівці, Муровано-Куриловецький р-н, Вінницька обл.).

Ліквідатором призначено Бойко Олега Васильовича (ліцензія № 249518 від 15.11.01 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 діб з дня публікації оголошення за адресою: 21050, вул. Архітектора Артинова, 51/2, м. Вінниця, тел. 35-63-98. факс. (0432) 35-40-35.

Господарським судом Чернівецької області (вул. О. Кобилянської, 14, м. Чернівці, 58010) порушено справу № 5/161/б про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Чернівецький цукровий завод» (вул. Хотинська, 4, м. Чернівці, 58000, р/р 260031070 в АППБ «Аваль» Чернівецька обласна дирекція, МФО 356464, код ЄДРПОУ 00373117).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Філюса Миколу Івановича (58000, м. Чернівці, вул. Алма-Атинська, 5/62, ліцензія АА № 315440 від 12.07.2002 р.).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Переможна самба «Динамо»

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. 1-й тур. 17 вересня.

Група А. «Баварія» (Німеччина) — «Селтик» (Шотландія). 2:1. «Ліон» (Франція) — «Андерлехт» (Бельгія). 1:0.

Група С. АЄК (Греція) — «Депортиво» (Іспанія). 1:1. ПСВ (Нідерланди) — «Монако» (Франція). 1:2.

Група D. «Ювентус» (Італія) — «Галатасарай» (Туреччина). 2:1. «Реал Сосьєдад» (Іспанія) — «Олімпіакос» (Греція). 1:0.

Група В. «Арсенал» (Англія) — «Інтер» (Італія). 0:3 (Круз, 22, ван дер Мейде, 24, Мартінс, 41). Досить незвичний результат. Питання про переможця міланці вирішили ще в першому таймі. Між іншим, більшість фаворитом групи вважала саме «Арсенал». Оце вже справді — шляхи футбольні незвідані. Хоча, гадаю, за великою міркою, «Інтер» у шляхетності й величі у жодному разі не поступається своєму лондонському суперникові. Обидва вони — з роду футбольних патриціїв...

«Динамо» (Україна, Київ) — «Локомотив» (Росія, Москва). 2:0. Голи: Рінкон, 83, 90+1.

«Динамо»: Шовковський, Федоров, Дмитрулін (Хацкевич, 46), Белькевич, Пеєв, Шацьких, Гіоане (Чернат, 79), Гусєв (Рінкон, 62), Несмачний, Гаврапчич, Леко.

«Локомотив»: Овчинников, Ніжегородов, Лекетхо, Ігнашевич, Ізмайлов (Леандро, 87), Мамінов, Лоськов, Пашнін, Сенніков, Хохлов, Ашветія (Піменов, 88).

Попереджено: Лекетхо, 41, Лоськова, 54, Ігнашевича, 59, Леко, 77.

Арбітр — Пітер Фьордфельд (Швеція).

Київ. НСК «Олімпійський». 16 градусів. 79 500 глядачів.

У перші п'ятнадцять хвилин господарі мали велику перевагу. За весь поєдинок вони подали значно більше кутових, ніж москвичі, — вісімнадцять проти чотирьох. Після перерви динамівці продовжували тиснути. Та що з того... «Локомотив» досить успішно захищався і гостро контратакував. До речі, частіше влучав у рамку. На щастя, цього разу впевнено грав Шовковський.

Однак головна подія в матчі сталася не тоді, коли футболісти «Динамо» зламали «замка» на воротах залізничників, а на 62-й хвилині. Коли Олексій Михайличенко кинув у бій достиглого до конкретних дій, мов добре вино, Діого Рінкона. А той, на радість сили-силенної вболівальників, подарував усім нам запальну і яскраву, а головне, переможну футбольну бразильську самбу.

На розкачування часу він витратив небагато, адже треба було рятувати ситуацію. Бразилець почав атаку, віддав м'яча праворуч Белькевичу і миттєво отримав його назад уже в карному майданчику «Локомотива» у повітрі. Динамівець зависнув над захисником і влучно пробив головою в «дев'ятку». Від поперечки м'яч ударився в газон, але вже за лінією воріт. Ефектне, скажу вам, видовище!

Кияни, звісно, задовольняв і такий перебіг подій. Адже матч добігав кінця. Однак вони не зупинилися на досягнутому. Довга передача Белькевича до карного майданчика гостей і цього разу знайшла Рінкона. Той одним рухом позбувся надокучливого Лекетхо, а вже другим ударом з носака пробив у нижній кут майже в дотик зі штангою — 2:0!

На прес-конференції після матчу наставники обох команд не залишили без відповіді жодного із запитань журналістів — українських і російських. Першим до репортерів вийшов **Олексій Михайличенко.**

— Насамперед, — сказав він, — хотів би подякувати від імені всієї команди нашим вболівальникам, котрі майже по вінця заповнили чашу стадіону. Слово честі, вони дуже допомогли нам сьогодні перемогти. Стосовно самого матчу, то, звичайно, було певне хвилювання. Адже минуло чимало часу від наших останніх поєдинків у груповому раунді Ліги чемпіонів. А кожна гра — це своєрідний іспит для наших футболістів і для колективу загалом.

Дуже добре, що виконали план. Змогли нав'язати суперникові ту гру, якої прагнули, — швидкісну, динамічну, атлетичну. Старалися не дозволяти москвичам контратакувати, реально загрожувати нашим воротам. Утім, не обійшлося без помилок, але, на щастя, без грубих. Одне слово, наша гра на хороших швидкостях з використанням флангів допомогла нам зрештою досягти бажаного результату. Дуже приємно починати виступи в такому престижному змаганні з перемоги. Але ця подія вже відбулася. Тепер всі думки — про наступний матч у Мілані проти «Інтера».

— Склалося враження, що «Динамо» у другому таймі дещо підсіло...

— Останнім часом наші гравці багато сил віддали, виступаючи за свої національні збірні, а клуб мав складну і виснажливу гру у Львові. Звичайно, все це відібрало певні енергоресурси. Але наприкінці матчу з «Локомотивом» динамівці змогли додати в русі. А це свідчить про те, що маємо запас міцності.

— Чому Рінкона не заявили до стартового складу?

— Він зазнав ушкодження в зустрічі проти «Карпат». Побоювалися, що може не витримати великого навантаження. Хоча водночас і дуже розраховували на нього. Тому вирішили випустити Діого на поле у другому таймі, коли постане нагальна потреба. І не помилилися.

А потім слово надали Юрію Сьоміну:

— До 83-ї хвилини ми грали досить непогано. Але, якщо відверто, то виходу Рінкона просто не передбачили. Ми не перебудувалися. Тому, либонь, і припустилися тих двох помилок, що і призвели до нашої поразки.

— Чим вас здивувало «Динамо»?

— Цей клуб полюбляє агресивний футбол. Не відступав він від своїх традицій і цього разу. Вважаю, що вчасно і з користю було проведено заміни у складі господарів. Кияни тактично перебудувалися. А ми — ні. Нам варто було, як на мене, більше закритися. Та вийшло навпаки: наші крайні захисники почали більше долучатися до атак. Тому їм забракло сил наприкінці гри. І як наслідок — пропущені м'ячі саме після флангових передач...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото Андрія ЛУКАЦЬКОГО.

На знімку: атакує Діого Рінкон.

42000 команд — не межа

Фінішували фінальні турніри на призи клубу «Шкіряний м'яч». Визначились переможці у трьох вікових групах. Чемпіонами стали: старша група — «Лілія» Дніпропетровської області; середня група — «ВІК» Волинської області; молодша група — «Надія» Тернопільської області. Про підсумки футбольного сезону «Шкіряного м'яча» розповідає віце-президент Асоціації аматорського футболу України ***Василь АНТОНЮК****. Саме ця організація на чолі з народним депутатом України Федором Шпигом та банк «Аваль» опікуються наймасовішими дитячими змаганнями.*

— Василю Петровичу, що можете сказати про рівень організації турніру?

— Усі, кому доручили проведення фінальних етапів, доклали чимало зусиль, щоб створити колективам чудові умови для виступів та демонстрації майстерності. Найбільше мені сподобалась організація фіналу у Хмільнику Вінницької області. Міський голова Хмільника Володимир Іванович Мельничук попрацював наполегливо, щоб провести турнір на належному рівні. Було створено спеціальний комітет, котрий діяв майже місяць і вирішував питання організації фінальних змагань у Хмільнику.

Але фінали — хочу наголосити — це лише верхівка айсберга. Все починається з перших етапів, коли змагаються команди на рівні шкіл. Порівняно з першим турніром на призи «Шкіряного м'яча», в якому брали участь лише сто команд, у теперішніх змаганнях грали вже майже 42000 колективів. Наступного року кількість учасників збільшиться.

— Порівняйте минулорічні змагання на призи «Шкіряного м'яча» з теперішнім турніром.

— Порушення регламенту змагань траплялися значно рідше, ніж у попередні роки. Однак і нині не обійшлося без ложки дьогтю... Команду з Калинівки Вінницької області зняли із змагань і позбавили права участі у таких турнірах на один рік через недотримання вікового цензу учасників. Торік таких випадків було значно більше.

Тепер вдалося «вирівняти» рівень розвитку футболу практично в усіх областях України. Хочеться відзначити помітний поступ у цьому напрямі Івано-Франківщини, Вінниччини, Донеччини, Сумщини. Ми домоглися того, що в усіх регіонах проводять обласні змагання.

Від 500 до 1000 гривень надано людям, котрі безпосередньо відводжували турніри на першість області для юних футболістів. Не можу не сказати і про неабияку спонсорську підтримку «Шкіряного м'яча» банком «Аваль», Українським мобільним зв'язком, компанією «Кодак», страховою компанією «Еталон», акціонерним товариством «Коростенський фарфор».

— Ви казали про зацікавленість участі в турнірі колективів з Вінниччини, Донеччини, Сумщини... Чим поясните прохолодне ставлення до змагань на призи «Шкіряного м'яча» київських команд?

— Така ситуація спостерігається вже кілька років. Київ міг би делегувати не одного учасника на змагання, але трапляється чомусь саме так. Кілька років на турнірі «Шкіряного м'яча» виступав ФК «Троєщина», а цього разу команда «Київ» виборола право участі у фіналі змагань. Сподіваюсь, наступного року столичні колективи виявлять більший інтерес до турніру.

Ірина ХОЛОД.

У НОМЕР

Заслужені стипендії

Днями Президент України Леонід Кучма видав указ про призначення державних стипендій великій групі видатних діячів фізичної культури і спорту. Серед них заслужені майстри спорту, заслужені тренери, заслужені працівники фізичної культури України, люди, котрі на своєму місці прославляли Вітчизну впродовж багатьох років. У цьому списку чимало відомих імен. Зокрема, Марія Козловська і Борис Вдовиченко (*баскетбол*), Ігор Ємчук і Георгій Храновський (*веслування*), Микола Колумбет і Раїса Ободовська (велоспорт), Ніна Столярова (*кульова стрільба*), Анатолій Тишлер (*спортивна акробатика*), Владлен Тростянський (*греко-римська боротьба*), Юрій Нечаєв (*легка атлетика*), Алла Леонова (*плавання*), Віталій Зуб (*футбол*). Усіх — 32 особи.

Олімпійський мінімум

Виступити на майбутніх літніх Олімпійських іграх в Афінах не гірше, ніж на минулих у Сіднеї-2000, коли вони виграли три медалі (золоту, срібну та бронзову), — таке завдання поставили перед собою спортсмени Одещини, — **розповідає наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК**. Четверо з них уже вибороли ліцензії на право участі в олімпіаді, ще близько півтора десятка атлетів борються за це.

Передбачається, що до Афін поїдуть від 13 до 20 спортсменів регіону, які репрезентуватимуть 14 видів спорту. Реально боротися за призові місця можуть Ігор Разорьонов (*важка атлетика*), Юрій Білоног (*легка атлетика*), Віктор Макаров (*кульова стрільба*), Юрій Єгошин і Павло Іллічов (*плавання*), Наталя Бурдейна (*стрільба з лука*), *веслувальниця* Наталя Фіклісова тощо.

Фінішна стрічка — іменинна

Сороковий день народження міський стадіон імені Григорія Тонкочеєва в Кам'янці-Подільському відзначив великим спортивним святом, — **повідомляє наш кореспондент на Хмельниччині Віра ШПИЛЬОВА**. Він найкращий в області, з кожним роком наближається до рівня стадіону високого класу, тому тут проводять багато обласних, регіональних та всеукраїнських змагань. Тільки цього року на реконструкцію цього спортивного закладу міська влада надала 100 тисяч гривень.

На місці під «сонцем»

Бокс. У рейтингах провідних організацій серед професіоналів за версіями IBF, WBA та WBC значаться п'ятеро представників України. Однак лише Віталій Кличко входить до еліти. Незважаючи на свою поразку від Льюїса, він єдиний серед українців присутній у топдесятках згаданих рейтингів. За версією WBC Віталій — на другому місці, у WBA — на шостому, а в IBF — на восьмому.

Володимир Кличко після програшу Коррі Сандерсу істотно поступився позиціями і замикає перші десятки за версіями WBA та IBF, а в рейтингу WBC Володимир лише тринадцятий. Як бачимо, виграш у таких суперників, як Фабіо Молі, залишив незадоволеними не тільки глядачів, а й не справив жодного враження на укладачів рейтингу.

На межі вильоту з еліти «профі» рейтингів у важкій вазі — багаторазовий чемпіон Європи Олександр Гуров із Маріуполя, котрий давненько не виходив на ринг. За рейтингами WBA та IBF українець посідає дев'яту позицію, а у WBC завершує чільну п'ятнадцятку. У Сашка й самого засвербіли руки без діла. Він збирався найближчої суботи побороти за п'ятий для себе європейський пояс з італійцем П'єтро Ауріно. Але той травмував руку. Тому справу відкладено...

Окрім наших земляків, «зубрів» професіонального боксу, знайшли собі місце під «сонцем» ще двоє українців. Андрій Котельник (перша напівсередня вага) в рейтингу WBA — дванадцятий. Сергій Дзиндзирук (перша середня вага) за рейтингом WBC — тринадцятий.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

На знімку: Віталій КЛИЧКО.

До нас їде Софі Лорен

Всесвітня знаменитість відкриє 33-й київський кінофестиваль «Молодість». Публіка зможе побачити італійську акторку 25 жовтня на сцені Палацу «Україна». Увечері цього ж дня Софі Лорен буде присутня на відкритті ретроспективи своїх фільмів у кінотеатрі «Київ».

Чергова «Молодість» пройде з 25 жовтня по 2 листопада. Інформацію про склад конкурсу дирекція фестивалю досі не сповістила. Відомо лише, що Україну в «повному метрі» і представлятиме довгоочікуваний фільм Олеся Саніна «Мамай», найпристойніший з наших дебютів останніх років, як, скажімо, «Аве Марія» Людмили Єфіменко і «Мийники автомобілів» Володимира Тихого.

На відкритті фестивалю відбудеться світова прем'єра фільму Єжі Хофмана «Стара легенда, чи Коли сонце було богом», де в одній з головних ролей знімався Богдан Ступка. Два роки тому знаменитий режисер, автор «Вогнем і мечем», обіцяв уперше показати свій новий фільм світові саме під час проведення «Молодості». Назва фільму «закриття» кінофоруму ще не відома, але організатори обіцяють привезти переможця недавнього Венеціанського фестивалю — російську стрічку «Повернення».

Фото з архіву «ГУ».

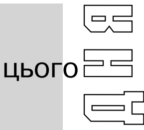

19 ВЕРЕСНЯ

■ 1670 р. На Слобідській Україні спалахнуло селянсько-козацьке повстання під проводом полковника Острогозького полку Івана Дзиковського. ■ 1888 р. У Бельгії відбувся перший в історії конкурс краси. ■ 1891 р. До Монреаля прибули перші українські переселенці. ■ 1903 р. Не стало Сидора Воробкевича, письменника і композитора. ■ 1941 р. Гітлерівські війська зайняли Київ. ■ 1953 р. Помер музикознавець-фольклорист Климент Квітка. Записав понад 6 тисяч пісень, у тім числі з голосу Лесі Українки. ■ 1991 р. Відновлено діяльність Києво-Могилянської академії.

Світлофор у кутку екрана

ТЕЛЕ

Відтепер у кутку наших телевізійних екранів, крім логотипа каналу повинні з'явитися різнокольорові геометричні фігурки. У вітчизняному телеефірі запроваджується маркірування телепродукції для вікового обмеження глядацької аудиторії. У своєму листі до кількох телеканалів, що просять про відстрочку цього рішення, голова Нацради Борис Холод повідомив: рішення про введення візуальних позначок класифікації відеопродукції було прийнято ще у вересні минулого року.

Нацрада має намір відстежувати, як виконується ця постанова. Каналипорушники буде попереджено, а в разі подальшого нехтування цієї вимоги їх дії розглядатимуться на засіданні Нацради.

Відповідно до постанови Нацради фільми першої категорії (перегляд без обмежень) позначатимуть зеленим кружечком. Стрічки другої категорії, рекомендовані до перегляду неповнолітніми з батьками чи з їхнього відома, позначатимуться жовтим трикутником. Картини третьої категорії (для перегляду тільки дорослими) позначатимуть червоним прямокутником. Усі ці позначки повинні бути в правому нижньому кутку екрана під час усієї трансляції, а зелена — лише перших кільканадцять хвилин

Ольга ВІТЕР.

СИДИ І ДИВИСЯ

Слідство веде дилетант

У той час як СНД зачитувалася книжками Олександри Мариніної, акторка Олена Яковлева уявлення не мала про існування Анастасії Каменської. І за читання детективів письменниці взялася лише тоді, коли стала головною претенденткою на роль у серіалі за її творами. І акторка Лариса Удовиченко ознайомилася з іронічними сюжетами Дарії Донцової лише перед зйомками серіалу «Любительська приватного розшуку Даша Васильєва». Та сама історія сталася і з виконавицею головної ролі наступного спільного багатосерійного проекту каналу «1+1» і «СТС» — серіалу за романами Донцової «Євлампія Романова. Слідство веде дилетант».

Головну героїню 12-серійного фільму режисер Володимир Морозов шукав довго. Алла Клюка виявилася не тільки зовні дуже схожою на Лампу, якою уявляли її автори, а і душею.

Донедавна напроти прізвища Алли Клюки значилося: «Актриса, США». У 1991 році вона закінчила театральне училище імені Щепкіна. Знялася у фільмах «Хмара-рай», «Ноктюрн Шопена», «Серп і Молот», «З пекла в пекло», одержала премії «Зелене яблуко, золотий листок» і за кращу жіночу роль на «Кінотаврі». Однак після заміжжя з відомим американським винахідником Кені Шеффером Алла виїхала в Штати. Там вона зіграла в популярному серіалі «Клан Сопрано». Ця робота допомогла їй вступити до Гільдії акторів США...

І от Аллу затверджено на роль Лампи в новому серіалі за трьома книжками Донцової «Манікюр для небіжчика», «Покер з акулою» і «Сволота ненаглядна». Вона остаточно повернулася на батьківщину, і неабияку роль у цьому рішенні зіграла зустріч з режисером Володимиром Морозовим, котрий на сьогоднішній день є не тільки постановником «Євлампії Романової», а і чоловіком актриси.

Олег БАЙДА.

На знімку: актриса Алла Клюка.

ПОПСА

Карину Плай комп'ютери не розуміють

Жертвою комп'ютерів стала українська співачка Карина Плай **(на знімку)**. Нещодавно відзнято матеріал для її нового відеокліпа на пісню «Вишневый ветер». Але через збої в роботі комп'ютерів дві змонтовані версії кліпа було втрачено. Тож нова відеоробота стала дорогою для Карини і режисера Михайла Шелепова в усіх розуміннях цього слова. І все-таки третя поліпшена і вдосконалена редакція відео «Вишневый ветер» незабаром вийде на екрани.

Це вже не перший комп'ютерний збій, що пережила поп-діва. Нещодавно оголосив бойкот її власний домашній ПК. Він несподівано підхопив вірус і... помер. Разом з ним втрачено біографічні і довідкові матеріали, котрі співачка підготувала для свого сайта. Сісти за написання своєї історії знову Карина поки що не встигає. Тож, хоча сайт уже і створено, з його запуском доведеться трохи зачекати.

БУДИНОК КУЛЬТУРИ

■ ***Севастополь***

Тріумф талантів і ідей

У Севастополі з ініціативи міської громадської організації Асоціація «Медіа-звязок» третій рік поспіль проводиться конкурс-фестиваль «Телетріумф — Севастополь». На суд журі було представлено 143 творчі роботи тринадцяти теле- і радіокомпаній, студій продакшн і окремих авторів. Разом з іменитими майстрами свої роботи на конкурс виставила і молодь.

На церемонії нагородження переможців відзначалося, що рівень представлених на конкурс робіт значно зріс, і підтвердженням тому стало присудження Гран-прі (уперше від дня започаткування «Телетріумфу»). Цей своєрідний Знак якості, заснований Севастопольською торгово-промисловою палатою, одержали колективи Севастопольської регіональної державної телерадіокомпанії і радіостанції «Континент». Віце-президент СТПП Андрій Єртахов висловив упевненість у тому, що за Гран-прі конкурсу-фестивалю «Телетріумф — Севастополь» чесно і безкомпромісно і надалі боротимуться усі міські телевізійники і радійники.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

■ ***Ялта***

Інтергопак

Міжнародний фольклорний фестиваль «Ялта-2003» зібрав в «перлині кримських курортів» творчі колективи, що сповідують народні традиції, «гостей з усіх волостей» України, Білорусі, Росії, Молдови, Грузії, Казахстану, Туркменії, Таджикистану, Італії, Індії, Нігерії, Південної Кореї, Туреччини, Ізраїлю...

Головним штабом фестивальних тусовок, крім численних концертних майданчиків на всьому Південнобережжі, стане пансіонат «Донбас», де працюватиме «Інтерклуб», у програмі якого різноманітні конкурси, сейшени, тематичні вечорниці та досвітки. А завтра, в день закриття фестивалю, відбудеться грандіозний карнавал кількох сотень колективів у центрі Ялти, традиційні салют і незабутній запальний масовий гопак у виконанні всіх учасників і гостей фестивалю.

Віктор ХОМЕНКО.

Популярність смак не гарантує

Молода співачка Крістіна Агілера розплачується за свою пристрасть до надмірно сексуального одягу — читачки жіночого журналу «Prima» визнали її найгірше одягненою знаменитістю. Друге і третє місця відповідно в рейтингу посіли партнерки Крістіни по виступу на недавній церемонії нагородження MTV Брітні Спірс і Мадонна.

А в списку краще за всіх одягнених знаменитостей перше місце дісталося екс-«Спайс гьорл» Вікторії Бекхем, до того ж другий рік поспіль, хоча ще кілька років тому їй доводилося очолювати список найгірших. Редактор журналу стверджує, що Вікторія дуже змінилася — знайшла свій стиль і завжди має бездоганний вигляд. Другою в рейтингу стала акторка Кетрін Зета-Джонс, а третьою — її колега Ніколь Кідман.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Галина КВІТКА.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311172. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos